

Výročná správa
za rok 2008
č. MK- 1763/2009 - 102/1114

Organizácia: Štátna opera
Rezort: Ministerstvo kultúry SR
Typ hospodárenia: štátna príspevková organizácia

Miesto konania verejného odpočtu: Štátna opera – Bohéma klub, Národná 11, B. Bystrica

Čas konania verejného odpočtu: 6. apríla 2008 o 11,00 hod.

Výročná správa je na internetovej stránke MK SR: www.culture.gov.sk/odpocety/odpocety08/odpocety.html

Výročná správa je na internetovej stránke organizácie: www.stateopera.sk

OBSAH

		strana
1.	Identifikácia organizácie	2
2.	Poslanie a strednodobý výhľad organizácie	2
3.	Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie	4
4.	Činnosti / produkty organizácie a ich náklady	6
5.	Rozpočet organizácie	17
6.	Personálne otázky	35
7.	Ciele a prehľad ich plnenia	36
8.	Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v roku 2008	37
9.	Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie	38

1. Identifikácia organizácie

Názov: Štátna opera

Sídlo: Národná 11, 974 01 Banská Bystrica

Rezort: Ministerstvo kultúry SR

Forma hospodárenia: štátna príspevková organizácia

Riaditeľ: Mgr. Rudolf Hromada

Členovia vedenia:

Ing. Alena Kajsová	- ekonomický námestník riaditeľa Štátnej opery, štatutárny zást. riad.
Mgr. Marián Vach	- umelecký šéf
JUDr. Martin Pernický	- právnik
Mgr. Dana Kocianová	- vedúca marketingu
Mgr. Jaroslav Valek	- umelecký šéf výpravy
Helena Donovalová	- vedúca technicko-hospodárskeho úseku
Jana Cabanová	- vedúca úseku riaditeľa

Telefón: 00421/48/412 44 18

Fax: 00421/48/415 34 57

e-mail: sobbs@bb.psg.sk

adresa internetovej stránky organizácie: www.stateopera.sk

Hlavné činnosti:

Štátna opera je kultúrna a umelecká ustanovizeň v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry SR, ktorej hlavným predmetom činnosti je utváranie podmienok pre vznik a verejné šírenie hudobno-dramatických a koncertných diel. Postavenie a povinnosti upravuje Rozhodnutie Ministerstva kultúry SR o zriadení Štátnej opery Banská Bystrica vydaní jej zriaďovacej listiny č. MK – 1538/1999-1 a Rozhodnutie Ministerstva kultúry SR o doplnení zriaďovacej listiny Štátnej opery Banská Bystrica č. MK – 2244/1999 – 1 a č. MK – 12558/2005/29688, ktorá vymedzuje základný účel a predmet činnosti.

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

Poslanie: Vo svojom poslaní plní Štátna opera (ďalej ŠO) úlohu kultúrnej inštitúcie s dôrazom na šírenie kultúrno-spoločenského vyžitia divákov, reprezentáciu slovenského umenia v zahraničí a na kultúrno-výchovnú činnosť.

Na základe požiadaviek ústredného orgánu a zriaďovacej listiny je hlavným poslaním ŠO výroba a predvádzanie operných, tanečných a baletných, operetných, muzikálových a koncertných diel.

ŠO je jednou z najvýznamnejších kultúrno-spoločenských organizácií v Stredoslovenskom regióne s celoslovenskou pôsobnosťou. Široká dramaturgia ŠO zabezpečuje umelecké vyžitie aj pre divákov z iných regiónov a je neoddeliteľnou súčasťou siete operných divadiel na Slovensku. Svojou tvorbou oslovuje všetky vekové kategórie a svojou dramaturgiou veľkú časť záujmových skupín obyvateľstva.

Okrem vlastných premiér a repríz usporadúva dva festivaly: Banskobystrické hudobné dni a medzinárodnú opernú časť Zámockých hier zvolenských.

Reprezentácia slovenského umenia v zahraničí je jednou zo stálych činností ŠO. ŠO vystupovala v Taliansku, Rakúsku, Švajčiarsku, Maďarsku, Česku, na Cypre a v Japonsku. Nebyť havarijného stavu dopravy ŠO, mohla by ŠO reprezentovať slovenské umenie aj v iných štátoch Európskej únie.

ŠO poskytuje pracovné príležitosti pre absolventov hudobného školstva na Slovensku. Vo svojej činnosti dáva priestor mladým nastupujúcim umelcom, ktorí sa neskôr stávajú posilami našej prvej opernej scény SND a mnohým sa podarilo stať sa opernými sólistami európskeho a svetového významu. Z toho vyplýva, že zdravé umelecké prostredie ŠO bolo a je vhodné pre rast umelcov najvyššej kvality. V ŠO začínali svoju umeleckú kariéru: pp. Grúberová, Orgonášová, pp. Kopčák, Babjak a mnohí ďalší.

Hlavným predmetom činnosti Štátnej opery je utváranie podmienok na vznik a verejné šírenie hudobno-dramatických, tanečných a koncertných diel.

Súčasťou plnenia hlavného predmetu činnosti sú:

- prenájom vlastných priestorov
- predstavenia na objednávku organizáciám a iným subjektom
- výrobu na zákazku vo výrobných dielňach ŠO
- zapožičiavanie kostýmov

Výnosy z poskytovania služieb iným užívateľom používa ŠO na zlepšenie svojej hlavnej činnosti.

Strednodobý výhľad organizácie: Štátna opera by mala aj v budúcnosti zabezpečovať úlohy vyplývajúce z jej poslania a spoločenskej objednávky a to so zameraním na zefektívnenie a skvalitnenie svojej činnosti.

Hlavná činnosť:

V oblasti hlavnej činnosti plánujeme dramaturgickou pestrosťou osloviť čo najširšie spektrum diváckej obce, rôzne záujmové skupiny a vekové kategórie. V prezentácii nášho umenia do zahraničia sa sústrediť najmä na krajiny Európskej únie a Japonsko, s dôrazom na vysokú umeleckú kvalitu, finančnú efektívnosť a spoločenskú úroveň. Hlavnú činnosť v budúcom období bude vo výraznej miere limitovať prebiehajúca rekonštrukcia ŠO.

Financie:

Vo využití poskytnutých a získaných finančných prostriedkov sa budeme zameriavať na dôsledné dodržiavanie finančnej disciplíny a na hospodárne využívanie dotácie.

Z kapitálových výdavkoch realizujeme rekonštrukciu a prístavbu budovy ŠO, rátame aj s nákupom hudobných nástrojov.

Personálna oblasť:

V personálnej oblasti bude potrebné zabezpečiť doplnenie umeleckého súboru, najmä v sólistickej zložke, kvalitnými umelcami s dlhodobou perspektívou pre ŠO. V kolektívnych telesách bude potrebné stabilizovať súbor, nakoľko dochádza k veľkej fluktuácii z dôvodu neadekvátneho finančného ohodnotenia práce. Budeme aj naďalej podporovať vzdelávanie a zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov.

3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie

Štátna opera uzavrela s Ministerstvom kultúry SR na rok 2008 kontrakt č. MK – 832/2007-102/18229 Kontrakt je zverejnený na internetovej adrese: www.stateopera.sk

I. Predmetom kontraktu Štátnej opery na rok 2008 bolo poskytovanie verejných služieb a realizácia nasledovných aktivít a činností:

1. Šírenie vlastnej produkcie hudobno-dramatických, koncertných a tanečných diel, realizácia premiéry opery „Vladimír Godár: Pod rozkvitnutými sakurami“, realizácia jesenného hudobného festivalu BANSKOBYSSTRICKÉ HUDOBNE DNI a hosťovanie sólistov Štátnej opery v Japonsku.
2. Dostavba a prestavba budovy Štátnej opery -
3. Sprístupňovanie kultúry a podpora návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov
4. Činnosti s nasledovnými cieľmi:
 - realizovať cca 105 predstavení (vrátane zájazdov)
 - z toho 28 predstavení pre deti a mládež

II. Platobné podmienky kontraktu podľa vyššie uvedených bodov

Poskytnutý príspevok na činnosť bol stanovený nasledovne: (viď tabuľka str. 39)

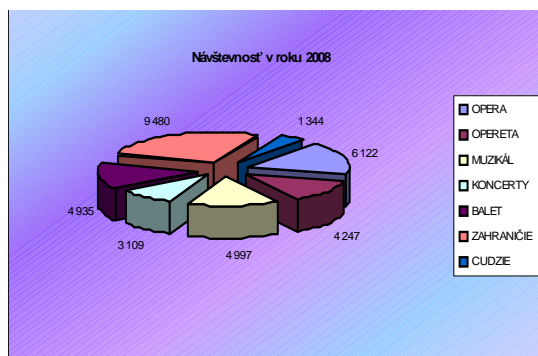
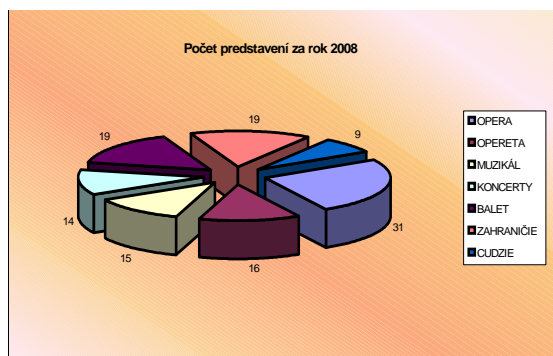
a) bežné výdavky	77 203	v tis. Sk
b) kapitálové výdavky	189 933	v tis. Sk

(príspevok na obstaranie hmotného a nehmotného majetku)

Vyhodnotenie Kontraktu

1. Šírenie vlastnej produkcie hudobno-dramatických, koncertných a tanečných diel sa realizovalo formou predstavení na vlastnej scéne, uvádzaním predstavení v prenajatých priestoroch mesta Banská Bystrica a na zájazdoch v SR a v zahraničí.
Štátna opera uviedla v dňoch 23. a 24.5.2008 svetovú premiéru hudobno-dramatickej básne „Vladimír Godár: Pod rozkvitnutými sakurami“ s počtom repríz 3, zrealizovala v dňoch 19. – 23.10.2008 jesenný hudobný festival BANSKOBYSSTRICKÉ HUDOBNE DNI, v rámci ktorého bolo uvedených 5 podujatí. Sólisti Štátnej opery absolvovali dve umelecké turné po Japonsku, počas ktorých uskutočnili 14 vystúpení.
2. Dostavba a prestavba budovy Štátnej opery - v auguste boli zahájené stavebné práce na odstránenie havarijného stavu zamerané hlavne na rekonštrukciu a výmenu krovnej konštrukcie, na výmenu strešnej krytiny a rekonštrukciu orchestrálnej jamy – rizikového pracoviska orchestrálnych hráčov.
Kapitálové výdavky zo štátneho rozpočtu v roku 2008 vo výške 189 933 tis. Sk zatiaľ neboli čerpané, pretože sme použili zdroj 1315 – kapitálové výdavky zo štátneho rozpočtu presunuté z roku 2005 účelovo určené na rekonštrukciu a modernizáciu objektu Štátnej opery v Banskej Bystrici, ktoré boli v roku 2008 čerpané vo výške 35 517 668,20 Sk.
3. V roku 2008 prevzala Štátna opera Banská Bystrica od návštevníkov 3 266 kultúrnych poukazov v celkovej hodnote 81 650,- Sk.
4. Súbor Štátnej opery uviedol 114 hudobno - dramatických podujatí vrátane koncertných, tanečných diel, z toho 19 podujatí v zahraničí, pre deti a mládež sme z toho uviedli 28

predstavení. Na pôde Štátnej opery sa predstavilo aj 9 hosťujúcich súborov. Celkom navštívilo tieto podujatia 34 234 návštevníkov. (viď tabuľka str. 15)

V súlade s Kontraktom a Prioritnými projektmi Štátna opera Banská Bystrica uviedla v premiére **tri operné inscenácie: V. Godár: Pod rozkvitnutými sakurami** (3 predstavenia); **G. Verdi: La Traviata** (3 predstavenia); **E. Suchoň: Krútnava** (3 predstavenia); **jedno multizánrové dielo: H. Leško-D. Dinková: Archa templárov** (4 predstavenia - uvedený titul nebolo možné viackrát reprízovať z technických dôvodov súvisiacich s rekonštrukciou orchestrálnej jamy a jej prekrytia) a **jedno operetné predstavenie: F. Lehár: Giuditta** (4 predstavenia).

(v tis. Sk)

Prepočet nákladov na nové hry a reprízovosť

Činnosti/produkty organizácie:	Priame náklady	Režijné náklady	Náklady* na činnosť/produkty celkom	Náklady kryté z :		
				Bežného transferu	Tržieb a výnosov	Iných zdrojov
a	1	2	3	4	5	6
Krútnava	1 518	6 787	8 305	7 698	607	
Krútnava - premiéra Piešťany	1 045	4 673	5 718	5 300	418	
Archa Templárov	1 461	6 533	7 994	7 410	584	
Giuditta	1 522	6 805	8 327	7 718	609	
Účinkovanie ŠO na Slovensku	833	3 725	4 558	4 225	333	
BBHD	275	1 230	1 505	1 395	110	50
ZHZ	1 665	7 445	9 110	8 444	666	100
Traviata v rámci ZHZ	1 349	6 032	7 381	6 841	540	
Traviata mimo ZHZ	66	295	361	335	26	
Umelecké turné ŠO v Česku	285	1 274	1 559	1 445	114	
Umelecké turné ŠO v Rakúsku- Novoročný koncert	188	841	1 029	954	75	
Umelecké turné v Rakúsku – Slávnostný koncert	248	1 109	1 357	1 258	99	
Umelecké hosťovanie v Japonsku - 2x	530	2 370	2 900	2 688	212	
Umelecké hosťovanie baletu v Bukurešti	462	2 066	2 528	2 343	185	
Sakura	1 356	6 063	7 419	6 877	542	1 309
repertoárové predstavenia /reprízy/	4 034	18 036	22 070	20 455	1 615	120
Spolu	16 837	75 284	92 121	83 807	6 735	1 579
hospodársky výsledok k 31.12.2008				0	323	

Ku 31. 12. 2008 možno konštatovať, že úlohy stanovené kontraktom boli splnené.

Ďalej možno konštatovať, že čas a kvalita úloh stanovených kontraktom boli dodržané. Finančné prostriedky určené v kontrakte boli použité na plnenie kontraktom stanovených aktivít.

Prehľad o finančnom plnení kontraktu je uvedený v prílohe Výročnej správy pričom je potrebné zdôrazniť skutočnosť, že pôvodné finančné ukazovatele uvedené v kontrakte na rok 2008 nezohľadňujú úpravy bežného transferu, ku ktorým došlo v priebehu roka 2008 a súviseli s predmetom kontraktu.

4. Činnosti / produkty organizácie a ich náklady

1. Repertoár Štátnej opery je žánrovo veľmi pestrý vzhľadom na ambíciu osloviť čo najširšiu skupinu verejnosti. Zahŕňa predovšetkým operné inscenácie (vážna a komická opera), ale aj operety, muzikály, hudobno-dramatické divadlo, tanečné diela, klasický balet a koncertné diela. Divácky najúspešnejšie diela predstavuje, tak ako všade na svete, predovšetkým tvorba talianskeho romantizmu, a teda diela *G. Verdiho: Nabucco, Trubadúr a Traviata*, *G. Rossiniho: Barbier zo Sevilly*, *V. Belliniho: Kapuletovci a Montekovci*, *R. Leoncavalla: Cigáni* a *G. Pucciniho: Bohéma a Sestra Angelika*.

Populárne sú i diela francúzskeho romantizmu – svetoznáma *Bizetova Carmen*, *Massenetov prelomový Werther*. Operu 20. storočia reprezentuje v repertoári Orffova *Múdra žena* a predovšetkým pôvodná, necenzurovaná podoba základného diela slovenskej opery – *Suchoňovej Krútnavy*.

Operu klasicizmu reprezentuje ranné dielo W.A. Mozarta - *Záhradníčka z lásky*, ktorú zaradila Štátna opera do repertoáru pri príležitosti Mozartovho roku. Táto komorná opera je určená divákovi, ktorý obľubuje práve diela z predromantického obdobia.

Pre najmenšieho diváka má ŠO v repertoári pôvodný detský tanečný muzikál *Snehulienka a 7 pretekárov*.

Divákmi, ktorí hľadajú v našej opere predovšetkým oddych a zábavu, sú navštevované najmä operetné a muzikálové predstavenia. Z operiet sú to *Kálmánova Grófka Marica*, *Čardášová princezná*, *Lehárova Veselá vdova* a *Giuditta*, *Straussov Netopier*. Z ponuky muzikálov je niekoľko sezón publikom najpreferovanejšia Loeweho *My Fair Lady*, ale i novšie muzikálové dielo *J. Steina, J. Bocka Fidlikant na streche*.

Mládežou sú najviac navštevované predstavenia charakteru hudobno-dramatického a tanečného divadla: *Gypsy roots*, *Biele peklo* a *Archa templárov*. V roku 2007 sme do repertoáru Štátnej opery zaradili aj špecifické dielo *Kirila Molčanova Macbeth*, ktorý v ňom zastúpil miesto klasického, resp. neoklasického baletu absentujúceho viac rokov.

Dramaturgickú ponuku Štátnej opery spestruje pravidelné uvádzanie koncertov v spolupráci s rôznymi profesionálnymi hudobnými telesami a umelcami z domova i zahraničia.

Rozpis repertoárových a premiérových predstavení vid' tabuľka na str. 16

2. Dramaturgia Štátnej opery sa v roku 2008 vyznačovala bohatou inscenačnou i koncertnou činnosťou. Uviedla päť scénických premiér (z toho dve v svetovej premiére), jedno koncertné naštudovanie opery a viacero komorných, ale aj veľkých symfonických koncertov so sólistami. K najväčším pozitívam patrí pozornosť venovaná pôvodnej hudobno-dramatickej tvorbe. Slovenské premiéry dvoch scénických kompozícií *Dinkovej Archy templárov* a *Godárovej Pod rozkvitnutými sakurami* – predstavujú cenný príspevok k hľadaniu podôb multižánrového divadla.

Vrcholom posledných rokov je nepochybne návrat k originálnej verzii *Suchoňovej Krútnavy*, ktorý tomuto dielu vrátil vo vyspelej inscenačnej podobe jeho silné etické i estetické dimenzie. Záver roka patrí už tradične ľahšiemu žánru. V tomto roku uviedla Štátna opera klasickú *Lehárovu operu Giuditta*.

Nemožno opomenúť ani fakt, že *operná časť Zámockých hier zvolenských* (30. ročník festivalu) si už štvrtý rok po sebe udržala vysoký dramaturgický a interpretačný štandard, reprezentovaný najmä uvádzaním na Slovensku doteraz nehraných Verdiho diel v exkluzívnych sólistických obsadeniach.

Talianskej režisérke Grazii Pulvirenti sa premiérou *Verdiho Traviaty* podarilo rozšíriť pohľad na inscenačné postupy pri uvádzaní klasických diel. Jej réžia bola zaujímavá predovšetkým výtvarnou koncepciou.

Štátna opera sa podieľala aj na jubilejnom 15. ročníku jesenného hudobného festivalu *Banskobystrické hudobné dni*.

Pokračovalo sa v odborných stretnutiach inscenátorov a divákov pod názvom *Randevú s operou*, uviedli sa viaceré výchovné koncerty a skrátené verzie niektorých inscenácií, v súvislosti so snahou priblížiť Štátnu operu a jej činnosť divákovi sa konali tematické exkurzie.

H. Leško - D. Dinková	V. Godár	G. Verdi	E. Suchoň	F. Lehár
ARCHA TEMPLÁROV	POD ROZKVITNUTÝMI	LA TRAVIATA	KRÚTNAVA	GIUDITTA
7. 3. 2008	SAKURAMI	22. 6. 2008	18. 10. 2008	12. 12. 2008
8. 3. 2008	23. 5. 2008	25. 9. 2008	8. 11. 2008	13. 12. 2008
	24. 5. 2008			

Premiéra koncertu

Dňa 4. 1. 2008 sa v Štátnej opere uskutočnil **Novoročný koncert**. Tradícia novoročných koncertov je v banskobystrickom divadle už pevne zakorenená a teší sa veľkej priazni publika. Na koncerte zaznel výber z diel Hectora Berlioza, Franza von Suppého, Johana Straussa, Gioacchina Rossiniho a ďalších. Koncert dirigoval Marián Vach, účinkoval orchester Štátnej opery.

Umelecké hosťovanie v Ternitzi

Na základe pozvania starostu mesta Ternitz p. Ruperta Dworaka sa uskutočnilo dňa 5. 1. 2008 umelecké hosťovanie orchestra Štátnej opery vrátane dirigenta v Stadthalle Ternitz (Rakúsko). Uvedené hosťovanie bolo zamerané na príchod nového roka, čomu bol prispôbený i program novoročného koncertu. Vynikajúce výkony orchestra Štátnej opery si u publika vyslúžili standing ovation.

Umelecké hosťovanie v Japonsku

V dňoch 9. 1. až 27. 1. 2008 sa uskutočnilo na základe pozvania p. Nadayuki Hasegawu z Japonska umelecké hosťovanie sólistov Štátnej opery v **Japonsku** za účelom uskutočnenia ôsmich koncertov. Sólisti ŠO sa predstavili japonskému publiku v troch mestách a to v prvej časti koncertu prierezom opery G. Verdiho *Traviata* a v druhej časti koncertu výberom populárnych

melódii z najznámejších operiet a muzikálov. Vystúpenia v Jokohame boli súčasťou podujatia „Jokohamské operné týždne“, ktoré sa konali pod záštitou ministra kultúry SR Mareka Maďariča a veľvyslanca Slovenskej republiky v Japonsku pána Vršanského. Všetky koncerty sa konali s klavírnym sprievodom.

Koncerty sa uskutočnili v mestách Hakodate, Sapporo a Jokohama.

Umeleckého hosťovania sa zúčastnili: pp. Rudolf Hromada, Oľga Hromadová, Alžbeta Trgová, Katarína Perencseiová, Šimon Svitok, Dušan Šimo, Martina Svitková, Ivan Rumánek.

Premiéra koncertu

Dňa 13. 1. 2008 sa konal ďalší z radu **novoročných koncertov**, tento raz v predvedení zboru Štátnej opery. Boli na ňom uvedené dve diela: J. Haydn: Messa di St. Johannis de Deo a P. Procházka: Pastorále. Vokálne sóla spievali členka zboru Diana Deáková a sólista Michal Hýroš. Koncert dramaturgicky pripravil a dirigoval zbornajster Ján Procházka.

Premiéra historického mystéria

V dňoch 7. a 8. 3. 2008 sa konala I. a II. premiéra pôvodného diela Henricha Leška a Dany Dinkovej pod názvom **Archa templárov**. Uvedené dielo si objednala Štátna opera s tým, že pôjde o formu syntetického divadla spájajúcu spev, tanec i činohru. Pre tento zámer bola zvolená historická téma Templárskeho rádu a jeho veľmajstra Jacquesa de Molaya. Libreto diela vytvorili režisérka a choreografka Dana Dinková a Michal Babiak. Hudbu skomponoval hudobný skladateľ Henrich Leško, známy svojimi aktivitami na poli muzikálu a popmusic. Scénu vytvoril domáci scénograf Jaroslav Valek, kostýmy Adriena Adamíková. Dielo hudobne naštudoval a dirigoval Igor Bulla, pričom zbor Štátnej opery pripravil Ján Procházka.

Dielo Archa templárov vzniklo ako tvar náročný na počet a schopnosti účinkujúcich, vzhľadom na účinkovanie množstva vokálnych, tanečných a činoherných postáv. Zámerom autorky bolo oboznámiť divákov prostredníctvom života Jacquesa de Molaya s prínosom templárov pre ľudstvo, pre vedu, medicínu, finančníctvo atď., pričom celý príbeh zastrešila latentným ľúbostným motívom Molaya a Marí. Kritika však v tomto prípade množstvo faktografických informácií a dejových línií ohodnotila skôr s výhradami.

V ústredných postavách Molaya sa v alternácii predstavil domáci barytonista Šimon Svitok a hosťujúci sólista Mojmir Caban. Postavu Marí stvárňuje Oľga Hromadová a Miroslava Kiseľová. Ako Kardinál boli obsadení činoherní herec Ivan Vojtek a domáci sólista Ivan Zvarík. Okrem toho v inscenácii účinkujú ďalší sólisti Štátnej opery, jej spevácky zbor a balet, ale aj hostia z činoherných divadiel.

Premiéra koncertu

Dňa 18. 4. 2008 sa uskutočnil ďalší z cyklu „študentských“ koncertov, kedy Štátna opera dáva možnosť vynikajúcim absolventom hudobných škôl na ich prezentáciu na verejnosti. Koncert dostal názov **Fiori musicali III**. Boli na ňom uvedené tri diela: Vilém Blodek: Koncert D dur pre flautu a orchester, Luigi Boccherini: Koncert B dur pre violončelo a orchester a Schumannova Nedokončená symfónia h mol. Na sólových nástrojoch sa predstavili flautistka Monika Špaková a violončelistka Stanislava Zobálová. Obidve sólistky sprevádzal a Nedokončenú symfóniu predviedol orchester Štátnej opery s dirigentom Igorom Bullom.

Premiéra hudobno-dramatickej básne

V dňoch 23. – 24. 5. 2008 sa konala svetová premiéra hudobno-dramatickej básne **Pod rozkvitnutými sakurami**. Dielo predstavuje výsledok dlhoročnej spolupráce Štátnej opery s Japonským cisárstvom a veľmi dobré medzikultúrne kontakty. V tejto spolupráci vzniklo jedinečné dielo skladateľa Vladimíra Godára, inšpirované tradičným japonským príbehom. Libreto podľa svetoznámej poviedky japonského spisovateľa Anga Sakaguchiho vytvoril Jozef Slovák. Na prvý pohľad drastický príbeh o zbojníkovi, ktorý sa nechá opantať ženou a zabíja pre jej potešenie ľudí, vniesol do diela kus japonskej mentality, zvykov a histórie. Režijne dielo našťudovala mladá srbská režisérka Maja Hriešik, scénu vytvoril Jerguš Opršal, kostýmy Ján Kocman. Autorkou choreografie bola Stanislava Vlčeková. V diele účinkujú spevácki sólisti, balet, zbor aj orchester Štátnej opery. Vokálne postavy stvárnil Zoltán Vongrey (Zbojník) a Gabriela Chlpeková (Žena), tanečné postavy Michal Majer (Zbojník) a Miroslava Peterská (Žena). Dielo hudobne našťudoval a dirigoval Marián Vach.

S uvedením svetovej premiéry súvisel aj týždeň japonskej kultúry v Štátnej opere, kedy originálni japonskí majstri predstavili verejnosti viazanie ikebán, tradičný čajový obrad, výstavu grafik ale aj japonské bábkové divadlo.

OPERNÝ FESTIVAL ZÁMOCKÉ HRY ZVOLENSKÉ

V tomto kalendárnom roku sa uskutočnil 30. ročník opernej časti festivalu Zámocké hry zvolenské, pričom celkovo festival oslávil už svoju 35-ročnicu. Tohtoročný festival bol venovaný významnému opernému skladateľovi Giacomovi Puccinimu, ktorého 150 rokov od narodenia si pripomíname. Tejto skutočnosti bola prispôsobená aj dramaturgia festivalu, pričom si však zachoval štyri základné piliere vyprofilované v predchádzajúcich rokoch: koncertnú premiéru ranej tvorby Verdiho, „zámockú premiéru“ opery, ktorá naďalej ostáva v repertoári, koncert venovaný sakrálnej tvorbe a exkluzívne operné predstavenie v zahraničnom obsadení.

Premiéra opery v rámci ZHZ

Dňa 22. 6. 2008 sa na nádvorí Zvolenského zámku uskutočnila slávnostná premiéra opery G. Verdiho: **Traviata (La Traviata)**. Toto dielo bolo už niekoľkokrát zaradené do repertoáru Štátnej opery, pričom sa vždy tešilo mimoriadnej diváckej atraktivite. Príbeh parížskej kurtizány, ktorá nájde skutočnú lásku, podľa románu Alexandra Dumasa ml. Dáma s kaméliami má množstvo priaznivcov na celom svete. I napriek tomu, že táto láska je bránená a napokon nedochádza k jej naplneniu, pretože hlavná hrdinka Violetta umiera.

Premiéra bola záležitosťou vyslovene domácich sólistov, pričom sa v hlavných úlohách predstavili Katarína Perencseiová ako Violetta a Dušan Šimo ako Alfréd. V inscenácii účinkujú i zbor a balet Štátnej opery. Réžiu predstavenia zabezpečila talianska režisérka Grazia Pulvirenti, scénu i kostýmy vytvoril hosťujúci Darko Petrovic. Dielo hudobne našťudoval a dirigoval Igor Bulla.

Premiéra koncertu v rámci ZHZ

Pravidelným podujatím festivalu je aj uvedenie koncertu pod názvom **Mladosť na zámku**. Uskutočnil sa 23. 6. 2008 už tradične v Kráľovskej sieni Zvolenského zámku. Na tomto koncerte majú možnosť predstaviť sa verejnosti mladí umelci – študenti vysokých škôl, úspešní absolventi, alebo víťazi speváckych súťaží. V tomto roku sa predstavili basista Ondrej Mráz a Michaela Šebestová. Obaja speváci sú žiakmi významného sólistu Sergeja Kopčáka, ktorého meno sa spája aj s históriou bansko-bystrického divadla. Za klavírneho sprievodu Michaela Berkiho predviedli výber z árii svetovej opernej literatúry. Zazneli diela W. A. Mozarta, G. Verdiho, A. Dvořáka, P. I. Čajkovského, F. Gounoda a ďalších.

Premiéra koncertu v rámci ZHZ

Dňa 24. 6. sa na Nádvorí Zvolenského zámku konala premiéra sugestívneho sakrálneho diela G. Pucciniho: **Messa di gloria**. Puccini je verejnosti známy predovšetkým ako operný skladateľ, preto bolo uvedenie tohto jeho ranného diela významnou udalosťou pre slovenské hudobné dianie. Priaznivci jeho tvorby tu mali možnosť počuť viacero hudobných tém z jeho neskorších operných diel.

Na koncerte účinkoval spevácky zbor Collegium technicum z Košíc, ktorý pripravil Karol Petróczi, spevácky zbor Štátnej opery pod vedením Jána Procházku, sólisti Stanislav Matis a Ondrej Mráz a orchester Štátnej opery. Dielo hudobne naštudoval a dirigoval Marián Vach.

Odborný seminár v rámci ZHZ

Súčasťou festivalu Zámocké hry zvolenské býva v posledných rokoch i odborný seminár. V tomto ročníku bol venovaný Giacomovi Puccinimu a jeho tvorbe. Uskutočnil sa v Presscentre Zvolenského zámku po názvom **Giacomo Puccini: E lucevan le stelle**. Zúčastnili sa na ňom vysokoškolskí pedagógovia, priaznivci opery, rozhlasoví pracovníci a niektorí zamestnanci Štátnej opery. Hlavnými prednášajúcimi boli Jaroslav Blaho a Vladimír Blaho.

Koncertná premiéra opery v rámci ZHZ

Dňa 21. 6. 2008 sa uskutočnila koncertná slovenská premiéra Verdiho opery **Zbojníci (I Masnadieri)**. Pre nepriaznivé počasie sa koncert nekonal na nádvorí Zvolenského zámku, ale v Divadle J. G. Tajovského vo Zvolene. Toto podujatie každoročne predstavuje to najzaujímavejšie, čo festival ponúka. V tomto roku sa začal uzatvárať rad slovenských premiér ranej tvorby Verdiho. Jednalo sa o vrcholné podujatie festivalu, čo zabezpečila hlavne účasť vynikajúcich sólistov zo zahraničia: Chiary Taigi (Taliansko), Ignazia Encinasa (Španielsko), Marca Chingariho (Taliansko) a Felipa Boua (Španielsko). V menších postavách sa predstavili Rakúšan Stefan Tanzer a domáci sólista Peter Schneider.

Na koncerte sa podieľal aj Zbor Lúčnice pod vedením Eleny Matušovej a zbor Štátnej opery pod vedením Jána Procházku. Orchester Štátnej opery dirigoval a dielo hudobne naštudoval Marián Vach.

V rámci festivalu dňa 27. 6. 2008 na nádvorí Zvolenského zámku odznela **slávnostná repríza** v predchádzajúcich dňoch premiérovanej opery G. Verdiho **Traviata (La Traviata)**. Tentokrát jej divácky úspech zabezpečilo vynikajúce zahraničné obsadenie hlavných postáv: predstavili sa Patrizia Zanardi ako Violetta a Andrea Cesare Coronella ako Afréd. Ostatní protagonisti diela boli sólisti Štátnej opery. Predstavenie dirigoval Marián Vach.

Posledným predstavením festivalu Zámocké hry zvolenské bolo uvedenie opery G. Pucciniho **Bohéma (La Bohème)** Tento titul je stabilnou súčasťou dramaturgie Štátnej opery, pričom pre túto príležitosť boli do hlavných úloh obsadení zahraniční speváci Anna Ryan (Mimi) a Antonio Interisano (Rodolfo). Ďalej účinkovali sólisti, zbor, detský zbor a orchester Štátnej opery. Dirigoval Marián Vach.

Umelecké host'ovanie v Japonsku

Na základe doterajších úspechov sa uskutočnilo v dňoch 2. 7. až 16. 7. 2008 ďalšie host'ovanie sólistov Štátnej opery **v Japonsku**. V podaní Alžbety Trgovej, Kataríny

Perencseiovej, Šimona Svitka, Dušana Šimu, Michala Hýrošša a za klavírneho sprievodu Martiny Svitkovej si mali diváci možnosť vypočuť v prvej časti koncertu prierez Verdiho operou La Traviata a v druhej časti koncertu výber najpopulárnejších japonských piesní. Banskobystrickí umelci koncertovali v mestách Usa, Kunisaki, Mashiki, Echizen a Fukui. Všetkých šesť koncertov sa stretlo s mimoriadnym ohlasom u japonských divákov, ako i usporiadateľa a milovníka operného umenia p. Hasegawu.

Umelecké hosťovanie v Česku

V dňoch 4. až 6. 7. 2008 sa uskutočnilo umelecké hosťovanie Štátnej opery v obci **Hukvaldy** (Česko), kde Štátna opera uviedla v rámci XV. ročníka medzinárodného hudobného festivalu Janáčkovy Hukvaldy operu G. Verdiho TRUBADÚR. Po opätovnom úspechu na tomto festivale sa rokuje s usporiadateľmi o účinkovaní Štátnej opery aj na ďalšom ročníku festivalu.

Umelecké hosťovanie v Rakúsku

Pri príležitosti 25. výročia založenia Spolku Amici del Belcanto sa konal 11. 10. 2008 v Stadthalle Ternitz slávnostný koncert. Pod vedením Mariána Vacha, Michaela Rota a Erwina Stolla v sprievode orchestra Štátnej opery sa predstavili domácemu publiku vynikajúci zahraniční sólisti (Andrea Martin, Ignacio Encinas, Georg Tichy, Ines Salazar, Jose Bros, Luisa Islam Ali Zade, Giorgio Surian, Mariola Cantarero, Anna Ryan, Sarah M'Punga, Vittorio Vitelli, Alexander Blechinger). Všetci účinkujúci patria medzi dlhoročných priateľov spolku Amici del Belcanto. Koncert svojou účasťou poctili aj zástupcovia viacerých veľvyslanectiev sídliačich v Rakúsku. Jubilejný koncert vyvolal u publika búrlivé ovácie.

Premiéra opery

V roku dvojitého jubilea azda najvýznamnejšieho zjavu slovenského hudobného umenia, skladateľa Eugena Suchoňa (1908-1993) siahla Štátna opera už po tretí raz vo svojej polstoročnej histórii k ústrednému dielu modernej slovenskej opernej tvorby. Tentokrát však nielen pietne, ale so zámerom doslova pionierskym: predstaviť **Krútnavu** v tej podobe, ako ju skladateľ napísal. Z iniciatívy a za finančného príspevku nemeckého mesta Wuppertal podujal sa pôvodnú partitúru, ktorá sa ako celok nezachovala, zrekonštruovať za pomoci ďalších materiálov hudobný skladateľ Vladimír Bokes. Režijné naštudovanie Romana Poláka obohacuje a prehľbuje motiváciu vzťahov medzi protagonistami príbehu a jeho dramatické vrcholy, ako aj záverečnú katarziu posúva až do strhujúcich mysterióznych polôh.

Hudobné naštudovanie Mariána Vacha akcentuje dramatismus Suchoňovej partitúry, dáva zneniu prudký hudobný a dynamický tok, no zároveň v notoricky známom diele objavuje zaujímavé, výraz obohacujúce poltóny a detaily. Choreografiu tohto diela vytvoril Martin Urban, zbor pripravili Ján Procházka a Iveta Popovičová. Scénu navrhol domáci scénograf Jaroslav Valek a autorom kostýmov bol skúsený výtvarník Peter Čanecký.

Príprava inscenácie prebehla zväčša v náhradných skúšobných priestoroch, vzhľadom na rekonštrukčné práce v budove Štátnej opery, generálový týždeň i slávnostná premiéra (18. 10. 2008) sa uskutočnili v Dome umenia v Piešťanoch. Na premiére sa zúčastnili významné osobnosti nášho spoločenského, politického a najmä kultúrneho života, ako aj viacerí hostia zo zahraničia. 8. novembra odznela II. premiéry Krútnavy aj v Štátnej opere, kde sa stretla s nevšedným záujmom početného obecnstva.

Odborná kritika v denníkoch Pravda, Sme, v týždenníkoch Slovo a Literárny týždenník, ako aj v periodiku Divadelného ústavu Kód bez výnimky prijala naštudovanie ako výrazný prínos

dramaturgický, inscenačný, ale aj čo sa týka kvalít hudobného naštudovania; ako azda najvýznamnejší počin Štátnej opery v dlhodobom časovom horizonte.

Z jednotlivých recenzií vyberáme: Pavel Unger **Krútnava väčšmi dráma ako balada**

(Pravda, 20. októbra 2008)

Keď krátko po premiére Krútnavy komunistická cenzúra prinútila Eugena Suchoňa zasiahnúť do pôvodného tvaru, mohlo ho azda potešiť len to, že podobný osud stihol pred ním nejedného slávneho autora.

Inscenáciu Krútnava režíroval v banskobystrickej Štátnej opere Roman Polák. O diela s viacerými verziami niet núdze, raritou sú skôr u nás. V súlade s dnešným trendom kritických edícií, ale aj z prirodzenej túžby po poznaní prameňov, odhodlala sa banskobystrická Štátna opera ponúknuť po šiestich desaťročiach rekonštruovanú partitúru z roku 1949. Pod očistenie Suchoňovho manuskriptu od dobových nánosov sa z iniciatívy Ferdinanda Klindu podpísal skladateľ Vladimír Bokes. Projekt prekvapujúco našiel podporu v nemeckom Wuppertale.

Do Krútnavy sa vedno s revíziou hudby a textu vracajú dve čínoherné postavy, Básnik a Dvojník. Ich vstupmi dostáva opera novú filozoficko-estetickú vrstvu, ale v 5. obraze aj unikátny duet speváka (Ondrej) s hercom (Dvojník). Na Slovensku bolo načase pôvodnú verziu uviesť a historickú zásluhu Banskobystričanom nik nevezme. Napriek tomu, že inscenácia sa rodila v bojových podmienkach (divadlo je v rekonštrukcii) a premiéru - za enormného záujmu publika - uviedli v piešťanskom Dome umenia, výsledok viac než potešil.

Nový rozmer dostal štvrtý (bitku vyprovokuje Štelina) a piaty obraz, ktorý za asistencie Básnika (stelesňuje vidinu mŕtveho Jana) a Dvojníka vyznieva nepoznane. Štelina nie je podlomeným starcom, ale tvrdým päťdesiatnikom, chlapčensky vášnivý Ondrej prekonáva zreteľný psychologický vývoj. Temperamentné a choreograficky nápadité (Martin Urban) sú tanečné čísla. V súlade s pôvodnou verziou akcentuje záverečná katarzia myšlienku odpúšťania.

Ak réžia väčšmi ako na baladickosti stavia na dramatickom náboji predlohy, tak túto koncepciu hudobné naštudovania Mariána Vacha ešte podčiarkuje. Je detailne vypracované, má vypointované gradácie v tempách, dynamike, výraze. Žiaľ, zlá akustika sály prinútila ozvučiť javisko, čím utrpel zvuk a posudzovanie výkonov sa vymklo z regulárnosti. Aj napriek tomu sa v Michalovi Hýroššovi (Ondrej) zrodilo prekvapenie. Spoločliví boli z bratislavskej produkcie prichádzajúci Mária Porubčinová a Ján Galla ako Katrena a Štelina.

Ďalšia recenzia vyšla od kritičky Michaely Mojžišovej (Sme, 22. 10. 2008) pod názvom **Suchoňova dráma okresaná na špik kosti**

Banskobystrická opera pripravila svoju vari najlepšiu inscenáciu za posledné desaťročie.

Keď 10. decembra 1949 doznali posledné tóny Suchoňovej Krútnavy, v hľadisku historickej budovy Slovenského národného divadla prepukli obrovské ovácie. Konečne máme národnú operu!

Dlhé čakanie

V tej chvíli asi nikto netušil, že v originálnej podobe znie dielo na dlhé roky poslednýkrát. Ideologická cenzúra najprv škrtla rámčujúce postavy Básnika a Dvojníka, za obeť padli aj všetky zmienky o Bohu (u veriaceho Suchoňa ich veru bolo požehnané).

Režisér Roman Polák zbavil dielo výtvarných ornamentov a režírne ho okresal až na špik kostí, obnažujúc rudimentárnu drámu ľudských vášní, uveriteľných vzťahov a autentických charakterov.

Úctyhodný dramaturgický čin

Ústredné postavy rezal v dramatických líniách. Štelina (výrazný, mužný Ján Galla) nie je ubolený deduško, ale razantný chlap, ktorý sa v duchu svojho vierovyznania dokáže zrieknuť pôvodnej túžby po pomste.

Katrena (vokálne talentovaná, herecky tvárna Mária Porubčinová) pred nami nestojí ako útrpná chuderka, ale plnokrvná žena, vo chvíli odhalenia mužovej viny brániaca svoju rodinu.

Ondrej (dojemne chlapčenský, spevácky napredujúci Michal Hýrošš) dostáva rozmer zakomplexovaného mladíka, trpiaceho dôsledkami slabošsky nezvládnutej lásky ku Katrene. Zbor realizujúci prestavby vytvára žiaduci odstup od inscenovanej drámy - Roman Polák sa použitím antiiluzívnych prvkov úspešne vyrovnal s inscenačným problémom, vyvstávajúcim z prítomnosti činoherných komentujúcich postáv Básnika a Dvojníka.

V banskobystrickej inscenácii je popri obrodzujúcej ruke činoherného režiséra zreteľná i veľká zodpovednosť, s ktorou dirigent Marián Vach pristúpil k hudobnému naštudovaniu, hoci ho na premiére dosť hendikepovalo technické ozvučenie.

Už samotné uvedenie originálnej partitúry je historický čin hodný pozornosti a uznania. Banskobystričanom sa navyše podaril skvelý kúsok – Krútnavou pribudla do ich repertoáru vari najlepšia inscenácia ostatného desaťročia.

Banskobystrické hudobné dni 2008

Pod záštitou primátora mesta p. Ivana Saktora a s finančným príspevím Mesta Banská Bystrica uskutočnil sa v dňoch 19. – 23. októbra už 15. ročník hudobného festivalu, ktorý obsahovo i organizačne zabezpečuje Štátna opera. Je zameraný na široké spektrum obecnstva a ponúka hudobné večery od náročnejších orchestrálnych, inštrumentálnych a vokálnych diel vážnej hudby až po programy na hranici medzi klasickou a oddychovou hudbou. Táto dramaturgická orientácia je vnímaná ako vhodný prvok pre propagáciu náročnejšej hudby v radoch jej potenciálnych konzumentov.

Vzhľadom na stavebné práce v budove Štátnej opery sa konali jednotlivé koncerty **host'ujúcich súborov** v Evanjelickom kostole, v Thurzovom dome, v koncertnej sieni Konzervatória J. L. Bellu a záverečný koncert v Estrádnej sále ECC.

Na otváracom koncerte vystúpil spevácky zbor súboru Lúčnica. Reprezentačné teleso klasickej zborovej tvorby ponúklo nadšenému obecnstvu široký repertoár. V komornom prostredí Thurzovho domu vystúpilo sláčikové kvarteto Pressburger Quartett a na druhý deň s dramaturgicky zaujímavým programom Duo Cordefiato (flauta, gitara). Známy slovenský, v zahraničí pôsobiaci skladateľ a klavirista Peter Breiner prezentoval ďalší večer s akordeonistom B. Lenkom a huslistom S. Palúchom strhujúce argentínske tangá v originálnom aranžmán. Za spoluúčinkovania s orchestrom Štátnej opery a dirigentom Igorom Bullom uzatvorili festival mladí slovenskí vokálni sólisti z triedy prof. Sergeja Kopčáka. Koncert sa konal pri príležitosti šesťdesiatin významného slovenského basistu, ktorý svoju profesionálnu dráhu začínal práve v banskobystrickej opere. V koncerte sa predstavili jeho žiaci Erika Tégen-Čambálová, Michaela Šebestová, Jozef Benci a Ondrej Mráz. (**„Slávnostný koncert sólistov z triedy Sergeja Kopčáka pri príležitosti jeho životného jubilea „ premiéra koncertu)**).

Umelecké host'ovanie v Rumunsku

Dňa 20. 11. 2008 vystúpila tanečná zložka umeleckého súboru Štátnej opery na 1. ročníku Medzinárodného festivalu scénického umenia pod názvom „Viața e frumoasă (Život je krásny) v budove Národnej operety Iona Daciana v **Bukurešti** (Rumunsko).

Banskobystrickí umelci predviedli tanečné predstavenie Gypsy roots – čili – cigánske korenie, ktoré na hudbu Gorana Bregoviča režisérsky a choreograficky naštudovali Dana Dinková a Jozef Moravčík. V hlavných úlohách sa predstavili Veronika Szabová a Andrej Andrejkovič. Na predstavení sa zúčastnili aj veľvyslanci Slovenska, Česka, Bieloruska, Maďarska a iní významní hostia, ktorí spolu s domácim publikom inscenáciu vysoko ocenili.

Nadšená odozva rezonovala aj u domáceho publika ešte niekoľko dní po predstavení. Vďaka tomuto úspechu dostala Štátna opera pozvanie, aby sa stala členom EMTU (Európska únia hudobných divadiel).

Spomínaný Medzinárodný festival scénického umenia sa v dňoch 14.–27. novembra konal v Bukurešti prvýkrát. Okrem Štátnej opery, jediného zástupcu divadelných súborov zo Slovenska, sa predstavili aj ďalšie prestížne umelecké inštitúcie z Európy, napr. Budapeštianske operetné divadlo, Akademické operetné divadlo z Kyjeva, Štátne hudobno-komediálne divadlo z Petrohradu, Mestské divadlo z Brna, Národná opereta z Bukurešti a i. V bohatom programe festivalu bol aj operetný a baletný galaprogram, koncerty klasickej a chrámovej hudby, viaceré zaujímavé komorné koncerty, recitály (Slovensko úspešne reprezentoval akordeónista Tibor Iván), výstavy, prednášky, okrúhle stoly a rôzne iné podujatia týkajúce sa hudobného umenia. Konali sa nielen v sále Národnej operety, ale i v katedrálach, kluboch, múzeách a iných nekonvenčných priestoroch. Festival zavŕšil koncert svetoznámej francúzskej breakbeatovej skupiny Gotan project, ktorý bol zároveň otváracím koncertom jej európskeho turné.

Premiéra klasickej operety

V snahe osloviť čo najširšie vrstvy publika v regióne siaha Štátna opera pravidelne aj k produkciam z oblasti tzv. hudobnozábavného divadla. Popri modernejšom divadelnom tvare muzikálu – v návštevnosti Štátnej opery dnes suverénne vedie Fidlikant na streche – pravidelne uvádza aj diela klasickej operety, čo vzhľadom na kvalitný vokálny potenciál primárne operného súboru, je celkom samozrejmé. K vrcholným opusom tzv. druhej viedenskej operetnej školy patrí aj **Lehárova Giuditta**.

Réžia hostujúcej Jany Andělovej-Pletichovej, ktorá so súborom Štátnej opery pracovala už viackrát, je decentná, ide po základných vzťahoch, zbytočne nekoloruje, čím dáva deju širšie významy. Hudobne dielo naštudovali dirigent Igor Bulla a Ján Procházka. Scénu navrhol Miloš Pietor a kostýmy Jana Hurtigová.

Začiatok zásadnej rekonštrukcie budovy Štátnej opery a realizácia prístavby – práce sa začali 1. júla 2008 – aj vďaka dobrej organizácii pracovných procesov, dotkli sa umeleckej činnosti súboru len okrajovo. A to aj napriek tomu, že prakticky celý skúšobný proces novej inscenácie Krútnavy sa realizoval v rôznych náhradných priestoroch a dlho očakávaná premiéra (vrátane generáľkového týždňa) v Dome umenia v Piešťanoch. Parciálna časť rekonštrukčných stavebných prác bola ukončená k 1. novembru, a tak už 5. novembra odohral súbor prvé predstavenie na materskej scéne.

Umelecká činnosť Štátnej opery v roku 2008 potvrdila jej kredit v kontexte slovenských hudobných divadiel ako aj nezastupiteľné miesto v štruktúre regionálnej kultúry.

Prehľad o počte predstavení, návštevnosti a tržbách v roku 2008 v porovnaní s rokom 2007 je uvedený v nasledovnej tabuľke.

Vybrané výkonové ukazovatele za rok 2008 a porovnanie s rokom 2007

ROK	Počet predstavení			Návštevnosť						Tržby v tom kult.pouk.		
	2007	2008	index	záj. + doma			len doma			2007	2008	index
				2007	2008	index	2007	2008	index			
OPERA	39	31	0,79	7 076	6 122	0,87	6 005	4 978	0,83	810 878	766 246	0,94
OPERETA	19	16	0,84	6 179	4 247	0,69	3 938	3 362	0,85	917 831	772 608	0,84
MUZIKÁL	11	15	1,36	3 353	4 997	1,49	3 353	3 457	1,03	898 332	784 959	0,87
KONCERTY	15	14	0,93	4 063	3 109	0,77	1 482	752	0,51	391 016	347 964	0,89
BALET	23	19	0,83	5 808	4 935	0,85	5 808	3 877	0,67	477 237	453 132	0,95
ZAHRANIČIE	14	19	1,36	6 113	9 480	1,55	0	0	-	1 324 064	1 813 414,5	1,37
Spolu	121	114	0,94	32 592	32 890	1,01	20 586	16 426	0,80	4 819 358	4 938 323,5	1,02
CUDZIE	7	9	1,29	1 454	1 344	0,92	1 215	840	0,69	119 148	134 768	1,13
Bohéma klub	6	0	0,00	212	0	0,00	212	0	0,00	37 760	0	0,00
C E L K O M:	134	123	0,92	34 258	34 234	1,00	22 013	17 266	0,78	4 976 266	5 073 091,5	1,02

Dátum: 10.2.2009

Spracovala: Mgr. Eva Cochová

Tržby za rok 2008 vykazujeme aj s hodnotou prijatých kult. poukazov

	Návštev.	Tržby	Tržby vrátane hodnoty kultúr. poukazov	Počet predst.	Priemerná návštevnosť	Priemerné tržby	Priemerné tržby vrátane KP
Repertoárové tituly							
OPERA:							
Barbier zo Seville	216	18 749	18 749	1	216	18749	18 749
Bohéma	260	26 633	27 158	2	130	13317	13 579
Carmen	564	59 360	59 360	2	282	29680	29 680
Kapulet. a Montek.	705	47 577	59 027	4	176	11894	14 757
Kráľ a m.ž. Príbeh voj.	822	53 701	57 051	4	206	13425	14 263
Nabucco	329	36 800	36 800	1	329	36800	36 800
Sestra Ang. Cigáni	608	107 747	108 022	3	203	35916	36 007
Trubadúr	560	52 239	52 289	3	187	17413	17 430
Werther	122	11 999	11 999	1	122	11999	11 999
SPOLU:	4 186	414 805	430 455	21	199	19 753	20 498
OPERETA:							
Čardášová princezná	1 259	239 769	239 769	4	315	59942	59 942
Grófka Marica	177	11 985	12 685	1	177	11985	12 685
Netopier	1 087	124 095	124 095	4	272	31024	31 024
Veselá vdova	902	179 569	188 469	3	301	59856	62 823
SPOLU:	3 425	555 418	565 018	12	285	46 285	47 085
MUZIKÁLY:							
Fidlikant na streche	3 811	602 459	613 334	12	318	50205	51 111
My fair lady	1 186	171 625	171 625	3	395	57208	57 208
SPOLU :	4 997	774 084	784 959	15	333	51606	52 331
KONCERTY:	2 828	289 059	290 209	11	257	26 278	26 383
BALET:							
Biele peklo	1 107	66 178	88 928	4	277	16 545	22 232
Gypsy roots	1 266	121 237	129 987	4	317	30 309	32 497
Snehulienka a 7 pretek.	1 599	89 227	98 877	5	320	17 845	19 775
Macbeth	160	11 092	11 092	2	80	5 546	5 546
SPOLU:	4 132	287 734	328 884	15	275	19 182	21 926
ZAHRANIČIE:	6 810	972 825,0	972 825,0	15	454	64 855	64 855
CELKOM repert.tit.:	26 378	3 293 925,0	3 372 350,00	89	296	37 010	37 892
Premiérové tituly,ZHZ, zahraničné prioritné projekty (Rakúsko 2x, Česko, Rumunsko)							
Archa templárov	803	124 248	124 248	4	201	31062	31 062
Pod rozkvit.sakurami *	381	44 027	44 227	3	127	14676	14 742
La Traviata-v rámci ZHZ	687	132 279	132 879	3	229	44093	44 293
Krútnava	702	104 220	105 470	3	234	34740	35 157
Giuditta	822	207 590	207 590	4	206	51898	51 898
ZHZ	447	110 970	110 970	4	112	27743	27 743
Zahraničie	2 670	840 589,5	840 589,5	4	668	210147	210 147
CELKOM prem. tit.	6 512	1 563 923,5	1 565 973,5	25	260	62557	62 639
SPOLU rep. + prem. tit.	32 890	4 857 848,5	4 938 323,5	114	289	42 613	43 319
Hostujúce súbory	1 344	133 593	134 768	9	149	14 844	14 974
CELKOM SPOLU	34 234	4 991 441,5	5 073 091,5	123	278	40 581	41 245

* dielo realizované v rámci Kontraktu

5. Rozpočet organizácie

Tabuľka č. 5.5.1

v tis. Sk

	Ukazovateľ	Skutočnosť 2007	Schválený rozpočet 2008	Upravený rozpočet 2008	Skutočnosť 2008	% čerpania 4:3
a	b	1	2	3	4	6
B e ž n ý t r a n s f e r	Výnosy spolu (6..)	79 303	92 777	91 986	92 444	100,50
	Z toho:					
	Výnosy z vl. činnosti (vrátane 687, 688)	6 089	5 000	5 000	8 471	169,42
	(681) Výnosy z bež. transferov zo ŠR	x	84 623	83 832	83 807	99,97
	(682) Výnosy z kap. transferov zo ŠR		3 154	3 154	166	x
	Spolu výnosy z bež. a kap. transf. zo ŠR	73 214	87 777	86 986	83 973	96,53
	Náklady spolu (5..)	79 238	92 777	91 986	92 121	101,46
	Z toho:					
	Spotrebované nákupy (50)	7 080	10 203	8 982	8 946	99,59
	Služby (51)	12 731	16 884	15 901	15 388	96,77
	Z toho: Reprezentačné (513)	67	80	80	111	138,75
	Osobné náklady (52)	55 407	61 641	63 111	62 348	98,79
	Z toho: Mzdové náklady (521)	39 055	42 224	43 964	43 907	99,87
	Dane a poplatky (53)	319	405	363	372	102,48
	Ostatné náklady (54)	26	0	0	11	x
	Odpisy, rezervy a opr.pol. z pr.a fin.č. ... (55)	3 039	3 200	3 200	4 459	139,34
	Z toho: Odpisy N a HIM (551)	3 039	3 200	3 200	3 247	101,47
Finančné náklady (56)	577	414	399	537	134,84	
Daň z príjmov (591)	59	30	30	60	200,00	
Hospodársky výsledok (+/-)	65	0	0	323	x	

Dátum: 14.2.2009

Spracoval: Ing. Viera Lacková

5.1. Závazné výstupy štátneho rozpočtu

Bežný transfer

Bežné transfery na činnosť pre ŠO na rok 2008 boli pôvodne schválené a rozpísané listom č. MK-543/2008-102/1297 zo dňa 24. januára 2008 v celkovej sume **77 203 tis. Sk** nasledovne (v tis. Sk):

Príloha č. 1

Program 08S: Tvorba a šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt

Prvok 08S0101: Divadlá a divadelná činnosť

Závazný ukazovateľ:

Bežné výdavky celkom (600) 77 203

z toho:

- mzdy, platy, služobné príjmy
a ostatné osobné vyrovnania /610/ 38 266

Zároveň bol schválený a rozpísaný **orientačný ukazovateľ** – priemerný prepočítaný evidenčný stav zamestnancov **na rok 2008 v počte 209.**

Rozpočtovým opatrením č. 1. t.j. listom MK č. 543/2008–102/4109 zo dňa 17.3.2008 boli pre ŠO zvýšené záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu na rok 2008 o **7 500 tis. Sk** účelovo určené na:

Závazný ukazovateľ

Príspevok od zriaďovateľa

Prvok 08T0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO

Názov aktivity:

- Eugen Suchoň: Krútnava – opera 1 200 tis. Sk
- Realizácia opernej časti XXXV. ročníka medzinárodného letného činoherného a operného festivalu „Zámocké hry zvolenské“, súčasťou ktorej je uvedenie premiéry opery G. Verdi „Traviata“ 2 500 tis. Sk
- Henrich Leško – Dana Dinková: Archa templárov (premiéra multižánrového diela) 1 100 tis. Sk
- Franz Lehár: Giuditta – opereta 1 100 tis. Sk
- Účinkovanie Štátnej opery na Slovensku s cieľom podpory rozvoja kultúrneho života 1 000 tis. Sk

SPOLU prvok 08T0103

6 900 tis. Sk

Prvok 08T0104 - Prezentácia kultúrnych aktivít v zahraničí

Názov aktivity:

- Umelecké turné Štátnej opery v Česku 200 tis. Sk
- Umelecké turné ŠO v Rakúsku – Novoročný koncert 200 tis. Sk
- Umelecké turné ŠO v Rakúsku – Slávnostný koncert 200 tis. Sk

SPOLU prvok 08T0104

600 tis. Sk

Rozpočtovým opatrením č. 1 boli tak bežné transfery na činnosť upravené celkom na sumu **84 703 tis. Sk**.

Rozpočtovým opatrením č. 2 listom č. MK-543/2008-102/8995 zo dňa 25. júna 2008 boli záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu pre ŠO na rok 2008 **znížené o 80 tis. Sk**. Uvedená úprava je realizovaná v nadväznosti na bod B. 1 uznesenia vlády SR č. 393 zo dňa 11. 6. 2008. Úprava je realizovaná **v prvku programovej štruktúry prvku 08S0101 na podpoložke ekonomickej klasifikácie 631 002 cestovné náhrady zahraničné**.

Prvok 08S0101

Záväzný ukazovateľ

Príspevok od zriaďovateľa

- **80 tis. Sk**

Bežné výdavky celkom

- 80 tis. Sk

Rozpočtovým opatrením č. 2 boli tak bežné transfery na činnosť znížené na **84 623 tis. Sk**.

Rozpočtové opatrenie č. 3/KV (list MK-543/08-100/10403 zo dňa 24. júla 2008) sa týka rozpisu kapitálových výdavkov určených na vybudovanie štrukturovanej kabeľáže v areáli Jegerovova 20 Banská Bystrica a v budove ŠO na ul. Národná 11 v Banskej Bystrici, v prvku 08T0105 – jeho úprava je uvedená v časti kapitálový transfer.

Rozpočtové opatrenie č. 4 (list MK-543/2008-100/14765 zo dňa 23. októbra 2008) – na základe našej žiadosti č. 311/2008 zo dňa 24.9.2008 a súhlasného stanoviska sekcie umenia Ministerstva kultúry SR č 14622/2008 zo dňa 21.10.2008 bol ŠO zvýšený orientačný ukazovateľ štátneho rozpočtu na rok 2008 nasledovne:

Orientačný ukazovateľ

Priemerný evidenčný prepočítaný stav zamestnancov

+7,5 osoby

Úprava sa realizovala v nadväznosti na výsledky procesného a profesijného auditu realizovaného firmou Centire, s. r. o. v Bratislave a na základe prechádzajúcich rokovaní na Ministerstve kultúry SR. Konečný stav zamestnancov vychádza z navrhovaných výsledkov 214,5 osôb navyšeneho o jedného právnik. Nakoľko v súčasnosti prebieha realizácia rekonštrukcie budovy Štátnej opery na základe vyhláseného havarijného stavu, bolo potrebné prijatie jedného stavebného inžiniera, čo predstavuje spolu 216,5 osôb. Potreba zvýšenia počtu zamestnancov v súvislosti s prebiehajúcou rekonštrukciou priestorov Štátnej opery bola v súlade so záverečnou správou firmy Centire, s. r. o. v Bratislave.

Rozpočtovým opatrením č. 4 bol orientačný ukazovateľ upravený:

- priemerný prepočítaný evidenčný stav zamestnancov

pôvodný rozpis 209 navýšenie + 7,5 upravený rozpis **216,5**

Rozpočtové opatrenie č. 5 (list MK-543/2008-102/15256 zo dňa 30.10. 2008) - na základe žiadosti sekcie medzinárodnej spolupráce zo dňa 9.10.2008 a schválenia ministra kultúry SR zo dňa 20.10.2008 bol ŠO zvýšený záväzný ukazovateľ štátneho rozpočtu na rok 2008 nasledovne:

o 330 tis. Sk

účelovo určené na:

Prvok 08T0104 – Prezentácia kultúrnych aktivít v zahraničí

Názov aktivity:

„Zabezpečenie vyslania baletu Štátnej opery v Banskej Bystrici na medzinárodný festival v Bukurešti“.

Rozpočtovým opatrením č. 5 bol záväzný ukazovateľ bežného transferu upravený na celkový objem vo výške **84 953 tis. Sk**.

Rozpočtové opatrenie č. 6/KV (list MK-543/08-100/16575 zo dňa 25. 11. 2008) sa týka rozpisu kapitálových výdavkov určených na vybudovanie štruktúrovanej kabeláže v areáli Jegorovová 20 Banská Bystrica a v budove ŠO na ul. Národná 11 v Banskej Bystrici, v prvku 08T0105 , presun finančných prostriedkov medzi investičnými akciami – jeho úprava je uvedená v časti kapitálový transfer.

Rozpočtové opatrenie č. 7 (list MK-543/2008-102/17398 zo dňa 8.12.2008) – na základe žiadosti odboru informatizácie MK SR o rozpočtové opatrenie zo dňa 4. 11. 2008, MK SR zvýšilo záväzný ukazovateľ štátneho rozpočtu pre ŠO na rok 2008 – bežné výdavky nasledovne:

o 30 tis. Sk

účelovo určené na:

Prvok 08T0105 – Projekt informatizácie kultúry

Názov aktivity:

Zabezpečenie počítačovej zostavy na projekt:

„Centrálny prezentačný, rezervačný a predajný systém v rezorte kultúry“.

Rozpočtovým opatrením č. 7 bol záväzný ukazovateľ bežného transferu upravený na celkový objem vo výške **84 983 tis. Sk**.

Rozpočtové opatrenie č. 8/KV (list MK-543/08-100/15593 zo dňa 8. decembra 2008) sa týka rozpisu kapitálových výdavkov určených na modernizáciu výpočtovej techniky – digitalizácia hudobného archívu, jeho úprava je uvedená v časti kapitálový transfer.

Rozpočtové opatrenie č. 9 (list MK-543/2008-102/17569 zo dňa 9.12.2008) – na základe našej žiadosti č. 360/2008 zo dňa 29. 10. 2008 a súhlasu ministra zo dňa 4.12.2008 bol ŠO realizovaný presun v rozpočte bežných výdavkov na rok 2008 nasledovne:

Prvok 08S0101 – Divadlá a divadelná činnosť

Závazný ukazovateľ

Bežné výdavky celkom

z toho:

mzdy, platy, služobné príjmy a OOV

+ 4 700 tis. Sk

Týmto rozpočtovým opatrením sa realizoval presun finančných prostriedkov vo výške 4 700 tis. Sk z kategórie 630 – Tovary a služby do kategórie 610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania.

Rozpočtovým opatrením č. 9 sa záväzný ukazovateľ bežného transferu nezmenil (presun medzi 630 a 610) a ostal zachovaný v celkovom objeme vo výške **84 983 tis. Sk.**

Rozpočtové opatrenie č. 10 (list MK-543/2008-102/17937 zo dňa 15.12.2008) – na základe rozpočtového opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 44/2008 zo dňa 8.12.2008 bol ŠO upravený záväzný ukazovateľ štátneho rozpočtu na rok 2008 – bežné výdavky nasledovne:

o 81 650,- Sk

Prvok 08S0101 – Divadlá a divadelná činnosť

Závazný ukazovateľ

Bežné výdavky celkom (600)

81 650,- Sk

Z toho: Tovary a služby (630)

81 650,- Sk

Týmto rozpočtovým opatrením boli pre ŠO uvoľnené finančné prostriedky na zabezpečenie zúčtovania použitia kultúrnych poukazov.

Rozpočtovým opatrením č. 10 bol záväzný ukazovateľ bežného transferu upravený na celkový objem vo výške **85 064,65 tis. Sk.**

Rozpočtové opatrenie č. 11/KV, BV (list MK-543/08-100/18217 zo dňa 18.12.2008) na základe našej žiadosti č. 361/2008 z 29. októbra 2008 a rozpočtového opatrenia Ministerstva financií č. 50/2008 z 15. decembra 2008 bol ŠO upravený – **znížený** rozpočet bežných výdavkov na rok 2008, v kategórii 630 – Tovary a služby

o 1 500 tis. Sk,

úprava sa vykonala v prvku 08S0101 – Divadlá a divadelná činnosť.

Súčasne bol ŠO **zvýšený** rozpočet kapitálových výdavkov na r. 2008 **o 1 500 tis. Sk.**

Zvýšený rozpočet kapitálových výdavkov a jeho použitie je uvedený v časti kapitálový transfer.

Posledným rozpočtovým opatrením č. 11 bola výška celkového bežného transferu upravená na konečný objem **83 564,65 tis. Sk** a to nasledovne:

Program: 08S Tvorba a šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt

Prvok: 08S0101 Divadlá a divadelná činnosť

Závazný ukazovateľ	
Príspevok od zriaďovateľa	83 564,65 tis. Sk
A. Prvok 08S0101	75 704,65 tis. Sk
Bežné výdavky celkom	75 704,65 tis. Sk
Z toho:	
- mzdy, platy, služobné príjmy a ostat. osob. vyrovnania (610)	42 966,00 tis. Sk

Orientačný ukazovateľ	
- priemerný prepočítaný evidenčný stav zamestnancov	216,5 osôb

Závazný ukazovateľ – Prioritné projekty	
B. Prvok 08T0103	6 900,00 tis. Sk
(Podpora kultúrnych aktivít PO a RO)	

C. Prvok 08T0104	930,00 tis. Sk
(Prezentácia kultúrnych aktivít v zahraničí)	

D. Prvok 08T0105	30,00 tis. Sk
(Projekt informatizácie kultúry)	

Vyhodnotenie programov a účelovo určených finančných prostriedkov

Z celkového bežného transferu bolo k 31. decembru 2008 uvoľnené MK SR 83 564 650 Sk, t. j. 100 %, a to nasledovne:

	poskytnuté k 31.12.2008 v Sk	vyčerpané (uhradené) k 31.12.2008 v Sk
prvok 08S0101	75 704 650,00	75 704 650,00
prvok 08T0103	6 900 000,00	6 900 000,00
prvok 08T0104	930 000,00	904 380,02
prvok 08T0105	30 000,00	29 990,90
Celkom:	83 564 650,00	83 539 020,92

08T0103 Podpora kultúrnych aktivít PO a RO

Názov ukazovateľa	Typ	Merná jednotka	Plán r. 2008	Skutočnosť k 31.12.2008
Počet podporených projektov	výstup	ks	5	5

Prostriedky z programu 08T0103 boli účelovo určené na tieto aktivity:

- Eugen Suchoň: Krútnava – opera 1 200 tis. Sk
- Realizácia opernej časti XXXV. ročníka medzinárodného letného

činoherného a operného festivalu „Zámocké hry zvolenské“, súčasťou ktorej je uvedenie premiéry opery G. Verdi „Traviata“	2 500 tis. Sk
• Henrich Leško – Dana Dinková: Archa templárov (premiéra multižánrového diela)	1 100 tis. Sk
• Franz Lehár: Giuditta – opereta	1 100 tis. Sk
• Účinkovanie Štátnej opery na Slovensku s cieľom podpory rozvoja kultúrneho života	1 000 tis. Sk

Jednotlivé projekty sú podrobne vyhodnotené v časti I. Charakteristika činnosti organizácie – umelecký úsek – hodnotenia činnosti a hospodárenia 31.12.2008. K 31.12.2008 boli zrealizované všetky projekty: Krútnava, XXXV. ročník medzinárodného letného činoherného a operného festivalu ZHZ, Archa templárov, Giuditta a umelci Štátnej opery hosťovali na viacerých divadelných scénach na Slovensku.

Prostriedky v sume 6 900 tis. schválené na realizáciu jednotlivých aktivít boli použité v plnej výške v súlade s ich účelovým určením.

08T0104 Podpora kultúrnych aktivít v zahraničí

Názov ukazovateľa	Typ	Merná jednotka	Plán r. 2008	Skutočnosť k 31.12.2008
Počet podporených projektov	výstup	ks	3	4

Prostriedky z programu 08T0104 boli účelovo určené na tieto aktivity:

• Umelecké turné Štátnej opery v Česku	200 tis. Sk
• Umelecké turné ŠO v Rakúsku – Novoročný koncert	200 tis. Sk
• Umelecké turné ŠO v Rakúsku – Slávnostný koncert	200 tis. Sk
• Zabezpečenie vyslania baletu ŠO v Banskej Bystrici na Medzinárodný festival v Bukurešti	330 tis. Sk

V roku 2008 Štátna opera hosťovala dvakrát v Rakúsku, kde uviedla Novoročný koncert a Slávnostný koncert, v Česku na Janáčkových Hukvaldoch a v Rumunsku na medzinárodnom festivale. Zrealizované projekty sú podrobne vyhodnotené v časti I. Charakteristika činnosti organizácie – umelecký úsek – hodnotenia činnosti a hospodárenia k 31.12.2008.

Prostriedky v sume 930 tis. Sk schválené na prezentáciu kultúrnych aktivít v zahraničí boli vyčerpané v celkovej čiastke 904 380,02 Sk a boli použité v súlade s ich účelovým určením. Nevyčerpané finančné prostriedky vo výške 25 619,98 Sk ŠO vráti MK SR po zúčtovaní rozpočtového roka 2008 na účet určený MK SR.

08T0105 Projekt informatizácie kultúry

Prostriedky z programu 08T0105 vo výške 30 tis. Sk účelovo určené na zabezpečenie počítačovej zostavy na projekt: „Centrálny prezentačný, rezervačný a predajný systém v rezorte

kultúry“, boli použité v súlade s ich účelovým určením a boli vyčerpané v celkovej výške 29 999,90 Sk. Nevyčerpané finančné prostriedky vo výške 0,10 Sk budú vrátené na MK SR.

Zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov rozpočtu organizácie

Účelovo určené čiastky bežného transferu podľa jednotlivých programov boli použité v súlade s ich účelovým určením, kópie dokladov preukazujúce použitie prostriedkov za programy 08T0103, 08T0104 a 08T0105 budú predložené na MK SR. Nevyčerpané prostriedky z programu 08T0104 v sume 25 619,98 Sk a nevyčerpané finančné prostriedky z programu 08T0105 vo výške 0,10 Sk Štátna opera vráti na účet MK SR po zúčtovaní rozpočtového roka 2008.

Ďalšie záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu t. j. bežné výdavky celkom (600), záväzný ukazovateľ – mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610) a orientačný ukazovateľ – priemerný prepočítaný evidenčný stav zamestnancov boli dodržané.

Kapitálový transfer

Kapitálový transfer na rok 2008 bol Štátnej opere rozpisovaný listom MK-543/2008-102/1297 zo dňa 24. januára 2008 ako príloha č. 2 k rozpisu záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2008. Kapitálový transfer bol ŠO rozpisovaný v celkovej výške 189 933 tis. Sk s účelovým určením na dostavbu a prestavbu budovy Štátnej opery.

Program: 08S tvorba, šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt

Prvok: 08S0101 Divadlá a divadelná činnosť

Evidenčné číslo: 2408S0101/3155

Zdroj 111

ŠO BB – Dostavba a prestavba budovy ŠO

Limit čerpania kapitálových výdavkov: 717 001

105 000 tis. Sk

717 002

84 933 tis. Sk

Celkom:

189 933 tis. Sk

Rozpočtové opatrenie č. 3/KV (list MK-543/08-100/10403 zo dňa 24. júla 2008) - na základe súhlasu ministra kultúry SR č. MK-10139/2008-100 zo 16. júla 2008 bol ŠO upravený – **zvýšený** rozpočet kapitálových výdavkov na rok 2008

o 437 200,- Sk

ktoré boli určené na nasledovné investičné akcie:

- Vybudovanie štruktúrovanej kabeláže v budove Štátnej opery na Národnej 11 v Banskej Bystrici ... 208 600,- Sk,
- Vybudovanie štruktúrovanej kabeláže v areáli Jegorovova 20, B. Bystrica 228 600,- Sk.

Úprava sa vykonala v prvku 08T0105 – Projekt informatizácie kultúry. Finančné prostriedky boli rozpisované v kategórii 700 – kapitálové výdavky.

Evidenčné číslo: 2408T0105/21963

Zdroj 111

ŠO BB – Vybudovanie štruktúrovanej kabeláže

v budove Štátnej opery na Národnej 11 v Banskej Bystrici 208 600,- Sk
Evidenčné číslo: 2408T0105/21964
Zdroj 111
ŠO BB – Vybudovanie štruktúrovanej kabeláže v areáli
Jegorovova 20, Banská Bystrica 228 600,- Sk

Rozpočtovým opatrením č. 3 bol záväzný ukazovateľ kapitálového transferu upravený na celkový objem vo výške **190 370 200,- Sk**.

Rozpočtové opatrenie č. 6/KV (list MK-543/08-100/16575 zo dňa 25. novembra 2008) – na základe našej žiadosti č. 345/2008 zo 16. októbra 2008 a súhlasu ministra kultúry SR č. MK-08-100/14562 z 11. novembra 2008 bol ŠO upravený – znížený rozpočet kapitálových výdavkov na rok 2008

o 26 511,- Sk

ktoré boli určené na investičnú akciu:

- **Vybudovanie štruktúrovanej kabeláže v budove Štátnej opery na Národnej 11 v Banskej Bystrici (číslo: IA: 21 963).**
Úprava sa vykonáva v prvku 08T0105 - Projekt informatizácie kultúry

Súčasne bol ŠO **zvýšený** rozpočet kapitálových výdavkov na rok 2008

o 26 511,- Sk

ktoré sú určené na investičnú akciu:

- **Vybudovanie štruktúrovanej kabeláže v areáli Jegorovova 20, Banská Bystrica (číslo IA: 21964)**
Úprava sa vykonáva v prvku 08T0105 – Projekt informatizácie kultúry, nasledovne:

Evidenčné číslo: 2408T0105/21963

Zdroj 111

ŠO BB – Vybudovanie štruktúrovanej kabeláže

v budove Štátnej opery na Národnej 11 v Banskej Bystrici 182 089,- Sk

Evidenčné číslo: 2408T0105/21964

Zdroj 111

ŠO BB – Vybudovanie štruktúrovanej kabeláže v areáli

Jegorovova 20, Banská Bystrica 255 111,- Sk

Rozpočtovým opatrením č. 6 ostal záväzný ukazovateľ kapitálového transferu nezmenený a ostal vo výške **190 370 200,- Sk**, išlo o presun finančných prostriedkov medzi investičnými akciami.

Rozpočtové opatrenie č. 8/KV (list MK-543/08-100/15593 zo dňa 8. decembra 2008) – na základe našej žiadosti č. 371/2008 zo 7. novembra 2008 a súhlasu ministra kultúry SR č. MK-2008-100/16928 z 27. novembra 2008 bol ŠO upravený – **zvýšený** rozpočet kapitálových výdavkov na rok 2008

o 440 tis. Sk,

ktoré boli určené na investičnú akciu:

- **Modernizácia výpočtovej techniky–digitalizácia hudobného archívu** (číslo IA: 19497), úprava sa vykonáva v prvku 08T0105 – Projekt informatizácie kultúry, nasledovne:

Evidenčné číslo: 2408T0105/19497

Zdroj 111

ŠO BB – Modernizácia výpočtovej techniky –
digitalizácia hudobného archívu

440 000,- Sk

Rozpočtovým opatrením č. 8 bol záväzný ukazovateľ kapitálového transferu upravený na celkový objem vo výške **190 810 200,- Sk**.

Rozpočtové opatrenie č. 11/KV, BV (list MK-543/08-100/18217) zo dňa 18.12.2008, na základe žiadosti ŠO č. 361/2008 z 29. októbra 2008 a rozpočtového opatrenia Ministerstva financií SR č. 50/2008 z 15. decembra 2008 bol upravený – **znížený** rozpočet bežných výdavkov na rok 2008, v kategórii 630 – Tovary a služby **o 1 500 tis. Sk**. Úprava bola vykonaná v prvku 08S0101 – Divadlá a divadelná činnosť.

Súčasne bol **ŠO zvýšený** rozpočet kapitálových výdavkov na rok 2008

o 1 500 tis. Sk,

ktoré sú určené na investičné akcie:

- **Obstaranie hudobných nástrojov** 1 000 tis. Sk
- **Obstaranie osobného automobilu typu sedan** 500 tis. Sk

Úprava sa vykonáva v prvku 08S0101 -

Evidenčné číslo: 2408S0101/23032

Zdroj 111

ŠO BB – Obstaranie hudobných nástrojov

1 000 tis. Sk

Úprava sa vykonáva v prvku 08S0101 -

Evidenčné číslo: 2408S0101/23033

Zdroj 111

ŠO BB – Obstaranie osobného automobilu typu sedan

500 tis. Sk

Rozpočtovým opatrením č. 11/ KV, BV bol objem finančných prostriedkov poskytnutých na kapitálový transfer upravený na konečný objem 192 310 200,- Sk, nasledovne:

Zdroj 111, program 08S0101 191 433 000,- Sk

Zdroj 111, program 08T0105 877 200,- Sk

Vyhodnotenie kapitálového transferu

Použitý kapitálový transfer:

Štátna opera mala na účte fondu reprodukcie k 1.1.2008 zostatok nevyčerpaného kapitálového transferu z roku 2005 vo výške 54 124 761,30 Sk, ktorý je určený na dostavbu a prestavbu ŠO, číslo inv. akcie 3155. Prostriedky z kapitálového transferu roku 2005 za rok 2008 boli čerpané vo výške 35 517 668,20 Sk a ich stav je k 31.12.2008 vo výške 18 607 093,10 Sk.

ŠO vyčerpala aj prostriedky určené na vybudovanie štruktúrovanej kabeláže v areáli Jegorova 20, Banská Bystrica, číslo inv. akcie 21964 v celkovej výške 255 111,- Sk.

Kapitálový transfer bol použitý v súlade s účelom určenia.

Nedočerpaný kapitálový transfer:

Rozpísaný kapitálový transfer pre rok 2008 na investičnú akciu 3155 ŠO BB – Dostavba a prestavba budovy Štátnej opery vo výške 189 933 000,- Sk bude ŠO čerpať až v nasledujúcom roku.

ŠO v nasledujúcom roku 2009 z programu 08S0101 bude čerpať aj prostriedky určené na nákup hudobných nástrojov (číslo IA 23032) vo výške 1 000 tis. Sk a prostriedky určené na obstaranie osobného automobilu typu sedan (číslo IA 23033) vo výške 500 tis. Sk.

Z dôvodu rekonštrukcie budovy na dočerpanie v roku 2009 z programu 08T0105 ostali prostriedky určené na vybudovanie štruktúrovanej kabeláže v budove Štátnej opery na Národnej 11 v Banskej Bystrici (číslo IA 21963) v sume 182 089,- Sk. Rovnako v roku 2009 budú použité aj finančné prostriedky určené z programu 08T0105 na modernizáciu výpočtovej techniky – digitalizácia hudobného archívu (číslo inv. akcie 19497) vo výške 440 tis. Sk.

5.2. Hodnotenie nákladov

Celkové náklady ŠO na hlavnú činnosť k 31. 12. 2008 predstavujú **92 121** tis. Sk t.j. 99,29 % z celoročného upraveného rozpočtu.

V porovnaní s rokom 2007 sú náklady v roku 2008 vyššie o **12 883 tis. Sk**. K zvýšeniu nákladov došlo najmä v nasledovných položkách:

- mzdové náklady (účet 521) **o 4 852 tis. Sk**
(bližšie v časti mzdové náklady)
- ostatné služby (účet 518) **o 1 898 tis. Sk**
(zvýšenia služieb na výrobu nových inscenácií, nákladov na softvérový servis, propagačné služby a autorské honoráre, ubytovanie a prepravné služby najmä z dôvodu realizácie väčšieho počtu umeleckých zájazdov počas rekonštrukcie budovy ŠO)
- zákonné sociálne poistenie (účet 524) **o 1 683 tis. Sk**
(z dôvodu zvýšenia mzdových nákladov)
- spotreba materiálu (účet 501) **o 1 589 tis. Sk**
(najmä z dôvodu zvýšenia nákladov na nové inscenácie, javiskové potreby a pohonné hmoty)
- tvorba ost. rezerv z prevádzkovej činnosti (účet 553) **o 1 212 tis. Sk**
(ŠO tvorí rezervy podľa postupov účtovania len od 1.1. 2008)
- zákonné sociálne náklady (účet 527) **o 336 tis. Sk**
(najmä z dôvodu zvýšenia nákladov na stravovanie a zvýšenie nákladov spojených s prídelom do SF)
- náklady na opravy a udržiavanie (účet 511) **o 375 tis. Sk**
(najmä z dôvodu zvýšenia nákladov na opravu budov)
- náklady na spotrebu energie (účet 502) **o 357 tis. Sk**

- náklady na cestovné (účet 512) o 340 tis. Sk
 (najmä z dôvodu realizácie väčšieho počtu
 umeleckých zájazdov počas rekonštrukcie budovy ŠO,
 ďalej z dôvodu realizácie zahr. umeleckého zájazdu
 do Bukurešti ale aj z dôvodu zvýšenia stravného)

V rámci opráv a údržby v celkovej sume **1 033** tis. Sk sa tak ako v predchádzajúcom období odstraňovali poruchy a závady na motorových vozidlách v sume 203 tis. Sk. Ďalšie opravy a údržba sa realizovali v nasledovnom rozsahu:

▪ opravy a údržba budov	567 tis. Sk
▪ opravy a údržba hudobných nástrojov	141 tis. Sk
▪ opravy DIHM a DHM	122 tis. Sk

Náklady na dane a poplatky (účet. sk. 53) predstavujú k 31. 12. 2008 sumu **372** tis. Sk, čo je 91,85 % z upraveného ročného rozpočtu. Zahrňujú daň z nehnuteľností v sume **198** tis. Sk, poplatky za komunálny odpad v sume cca **69** tis. Sk, poplatky za diaľničné známky v sume **60** tis. Sk, koncesionárske poplatky v sume **27** tis. Sk, kolkov v sume **8** tis. Sk, miestne poplatky v sume **10** tis. Sk.

Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť (účet. sk. 54) predstavujú k 31. 12. 2008 sumu **11** tis. Sk. Zahrňujú predovšetkým odpis pohľadávok (účet 546) v sume **11** tis. Sk.

Účtová skupina 55 – Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia v sume **4 459** tis. Sk zahŕňa k 31.12.2008 odpisy dlhodob. hmotného a nehmotného majetku v sume **3 247** tis. Sk a tvorbu ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti v sume **1 212** tis. Sk.

Účtová skupina 56 – Finančné náklady v celkovej sume **537** tis. Sk zahŕňa k 31. 12. 2008 náklady na kurzové straty v sume **221** tis. Sk, ďalej zahŕňa náklady na povinné zmluvné a havarijné poistenie motorových vozidiel v sume **189** tis. Sk, náklady na poistenie majetku v sume **78** tis. Sk, náklady na poistenie osôb v sume **34** tis. Sk a bankové poplatky v sume **15** tis. Sk.

Rozbor zamestnanosti a mzdové náklady

Rozbor zamestnanosti

Počet zamestnancov Štátnej opery je určený orientačným ukazovateľom Ministerstva kultúry SR. Na rok 2008 je limit upravený na 216,5 zamestnancov. Priemerný evidenčný počet zamestnancov prepočítaný za rok 2008 bol 199,6 zamestnancov. Stanovený limit zamestnancov bol dodržaný.

Mzdové náklady

Mzdové náklady /vrátane OON/ za rok 2008 predstavujú sumu 43 907 tis. Sk, čo predstavuje 99,9 % z ročného rozpočtu.

Mzdové náklady boli vo výške 43 774 tis. Sk financované bežným transferom /mzdy 42 966 tis. Sk, OON 808 tis. Sk/ rozdiel v sume 133 tis. Sk bol financovaný z tržieb. Čerpanie

mzdových prostriedkov je vyššie oproti roku 2008 o 4 852 tis. Sk, z toho na mzdy bolo vyčerpané viac o 4 866 tis. Sk a OON o 14 tis. Sk menej. Zvýšené čerpanie finančných prostriedkov na mzdy bolo v súlade so Zákonom o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme č. 553/2003 Z. z. – postup do vyšších platových stupňov na základe rastu odbornej praxe, zmena platových taríf od 1.7.2007 a 1.1.2008 - u zamestnancov odmeňovaných podľa tohto zákona, ako aj valorizácia plátov u pracovníkov odmeňovaných podľa Zákonníka práce.

Priemerná mzda za rok 2008 je vo výške 17 939,- Sk, oproti roku 2007 je vyššia o 2 305,- Sk.

Odchodné pri odchode na starobný dôchodok bolo vyplatené vo výške 35 740,- Sk dvom zamestnancom.

Štátna opera	Skut. rok 2007	Upr.rozp. 2008	Skut. rok 2008	Index
	v tis. Sk	v tis.Sk	v tis. Sk	2008/2007
MZDY	38 103	43 056	42 969	1,13
OON	952	908	938	0,99
MZD. PROS.spolu	39 055	43 964	43 907	1,12
PRIEM. MZDA	15 364		17 939	1,17
POČET ZAMESTN.	203,1	216,5	199,6	0,98
AUT. HONORÁRE	4 916	6 000	5 121	1,04
Mzdy - podnikat.čin.	0,2		0	0,00

Čerpanie mzdových nákladov a autorských honorárov podľa jednotlivých úsekov

Úsek	Mzdy	OON	MP celkom	Aut. honoráre	v Sk
					podn.činn.
um. úsek	28 747 105	938 173		5 120 805	
scénografia	2 525 717				
hosp. správa	2 685 300				
administratíva	8 421 072				
doprava	589 473				
Spolu ŠO:	42 968 667	938 173	43 906 840	5 120 805	0

Práca nadčas vykonávaná na jednotlivých úsekoch.

Práca nadčas bola nariadovaná v súlade so Zákonníkom práce najviac 150 hodín na zamestnanca. Nad limit stanovený ZP až do výšky 400 hodín ročne bola práca nadčas vykonávaná len s predchádzajúcim súhlasom konkrétneho zamestnanca. Oproti roku 2007 sa

nadčasová práca zvýšila o 2 785,5 hodín. Nárast nadčasovej práce bol najmä z dôvodu rekonštrukcie priestorov ŠO – zvýšenie počtu zájazdových predstavení a zavádzania nového informačného systému.

V tabuľke je uvedená práca nadčas na jednotlivých úsekoch, ako aj porovnanie s rokom 2007:

ÚSEK	Rok 2007	Rok 2008
UTP	2 670,50	2 991,00
scénografia	106,75	745,50
hosp. správa	2271,75	2521,50
doprava	839,75	1038,00
administratíva	588,75	1967,00
Celkom ŠO:	6 477,50	9 263,00

Náklady na reprezentačné účely

	v tis. Sk	
schválený rozpočet na r. 2008	80	
skutočnosť k 31.12. 2007	67	z toho hradené z darov 0
skutočnosť k 31.12.2008	111	z toho hradené z prostriedkov poskytnutých japonským partnerom 20

Náklady na reprezentačné účely predstavujú náklady na reprezentáciu pri realizácii jednotlivých premiér inscenácií, koncertov, náklady na reprezentáciu pri realizácii festivalu ZHZ a festivalu BBHD ako aj náklady na občerstvenie účastníkov porád a iných pracovných príležitostí. Z celkových nákladov na reprezentáciu v sume 111 tis. Sk, bolo 20 tis. Sk hradených z prostriedkov poskytnutých japonským partnerom na realizáciu inscenácie „Pod rozkvitnutými Sakurami“.

Odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku

	v tis. Sk
upravený rozpočet na r. 2008	3 200
skutočnosť k 31.12.2007	3 039
skutočnosť k 31. 12.2008	3 247

V odpisoch dlhodobého hmotného a nehmotného majetku došlo k 31. 12. 2008 k čerpaniu celoročného rozpočtu vo výške 101,47 %.

Pri odpisovaní dlhodobého hmotného a nehmotného majetku postupuje ŠO podľa § 28 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a podľa § 30 Opatrenia MF SR z 8. augusta 2007 číslo MF 16786/2007-31 (FS 9/2007), ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre RO, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky. Z dôvodu legislatívnej zmeny uplatňujeme už od 1.1.2005 účtovné odpisy (t.j. nepostupujeme pri odpisovaní dlhodobého hmotného a nehmotného majetku podľa doby odpisovania a odpisových sadzieb v zmysle zákona o dani z príjmov) a z dôvodu zmeny postupov účtovania od 1.1.2008 odpisy nie sú zdrojom tvorby fondu reprodukcie. Fond reprodukcie bol zrušený.

Podľa nových postupov účtovania sa od 1. 1. 2008 vo vecnej a časovej súvislosti s účtovaním odpisov majetku obstaraného z kapitálového transferu zo ŠR, od iných subjektov verejnej správy ako aj od subjektov mimo verejnej správy zúčtovávajú výnosy z kapitálových transferov v rovnakej výške, ako boli zúčtované odpisy z tohto majetku do nákladov.

Manká a škody

skutočnosť k 31. 12. 2007	7 101,50 Sk
skutočnosť k 31. 12. 2008	0,64 Sk

Stav na účte manká a škody k 31. 12. 2008 je 0,64 Sk a predstavuje zostatok 1 ks mincí á 0,50 CZK (česká koruna) vo valutovej pokladni v celkovej hodnote 0,64 Sk.

Vzhľadom na to, že podľa vyhlášky ČR č. 174/2008 Sb. skončila dňom 31. 8. 2008 platnosť mincí v hodnote 50 halierov, minca v hodnote 0,50 CZK dňom 1. 9.2008 stratila platnosť a bola nepoužiteľná.

5.3. Hodnotenie dosiahnutých vlastných výnosov

	v tis. Sk
upravený rozpočet na r. 2008	5 000
skutočnosť k 31.12. 2007	6 089
skutočnosť k 31.12..2008	8 471*

Skutočné vlastné tržby a výnosy 31.12. 2008 v sume 8 471 tis. Sk predstavujú plnenie ročných plánovaných tržieb na 169,42 % a sú o 2 382 tis. Sk vyššie ako v roku 2007.

Vyššie vlastné výnosy v roku 2008 v porovnaní s rokom 2007 sú dosiahnuté najmä z dôvodu zúčtovania časti finančných prostriedkov poskytnutých od japonského partnera na realizáciu inscenácie „Pod rozkvitnutými Sakurami“ v sume 1 309 tis. Sk.

(* Poznámka: Okrem vyššie uvedenej sumy výnosov boli k 31. 12. 2008 prevzaté od návštevníkov predstavení kultúrne poukazy v celkovej hodnote 81 650,- Sk. Tržby za rok 2008 by predstavovali spolu s hodnotou kultúrnych poukazov sumu 8 553 tis. Sk.)

Vzhľadom na to, že od 1. 1. 2008 došlo k zmene metodiky účtovania, nie sú výnosy roku 2008 úplne porovnateľné s výnosmi roku 2007. Napr. vo výnosoch roku 2008 sú výnosy na účte 652- Zúčtovanie zákonných rezerv z prev. činnosti (napr. rezerva na mzdy) ako aj výnosy na účte 688 – výnosy z kapit. transferov od ost. subj. mimo verejnej správy, kde sú zúčtované odpisy z darovaného majetku. Na účte 682 – výnosy z kapit. transferov zo ŠR sú zúčtované odpisy z dlhodobého hmotného a nehmotného majetku financovaného zo zdrojov ŠR (nie sú zahrnuté v sume 8 471 tis. Sk) . Ide o prípady účtovania v súvislosti s odpismi, kde sa podľa starej metodiky neúčtovalo do výnosov.

Z hľadiska štruktúry tržieb a výnosov najväčší podiel majú:

	v tis. Sk
▪ tržby za vlastné predstavenia (vrátane ZHZ)	4 858
z toho: tržby za zahraničné zájazdy	1 813
▪ výnosy z bež. transferov od ost. subj. mimo verejnej správy	1 529
▪ zúčtovanie ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti	900
▪ tržby za prenájom sály a ostatných priestorov	298
▪ tržby za hosťujúce súbory	134
▪ tržby za reklamu	100
▪ tržby za predaj bulletinov	96

Na účte 648 – Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti v sume 48 tis. Sk sú zahrnuté najmä nasledovné výnosy:

	v tis. Sk
* poistné plnenie	41
* ost. výnosy – za zberné suroviny	5
* ost. výnosy	2

Na účte 687 – Výnosy z bež. transferov od ostatných subjektov mimo verejnej správy v sume 1 529 tis. Sk sú zahrnuté najmä nasledovné výnosy:

	v tis. Sk
* ostatné dary nepeňažného charakteru (v zmysle zmlúv) od firmy: UNIVERSUM REAL, s.r.o. B. Bystrica (prenájom časti pozemku na umiestnenie propagačnej stojky)	10
* zúčtovanie finančných prostriedkov poskytnutých od japonského partnera na realizáciu inscenácie „Pod rozkvitnutými Sakurami“	1 309
* zúčtovanie finančných prostriedkov poskytnutých od firmy Evonik Fermas spol. s. r. o. Slovenská Ľupča (z r. 2007)	100
* zúčtovanie finančných prostriedkov poskytnutých od Slovenskej sporiteľne, a.s. Bratislava v roku 2008 účelovo viazaných na organiz.-technické zabezpečenie opernej časti ZHZ	100
* zúčtovanie finančných prostriedkov poskytnutých od Lesov SR, š.p. Banská Bystrica v roku 2008 účelovo viazaných na realizáciu sláv. koncertu pri príležitosti osláv SNP	10

Na účte 683 – Výnosy z bež. transferov od ostatných subjektov verejnej správy v sume 50 tis. Sk sú zahrnuté nasledovné výnosy:

* zúčtovanie finančných prostriedkov poskytnutých od Mesta Banská Bystrica v roku 2008 účelovo viazaných na XV. ročník festivalu BBHD	50
---	----

Okrem vyššie uvedených príspevkov a darov prijala Štátna opera v roku 2008 nasledovné dary resp. príspevky, ktoré budú použité teda aj zúčtované do výnosov až v nasledujúcich účtovných obdobiach (t.j. zatiaľ sú zaúčtované na účte 384- výnosy budúcich období):

*dar od firmy Evonik Fermas s. r. o. Slovenská Ľupča	50
*dar od Rotary club Banská Bystrica	3

5.4. Hodnotenie hospodárskeho výsledku

Štátna opera dosiahla z hlavnej činnosti k 31. 12. 2008 kladný hospodársky výsledok. Rozdiel medzi výnosmi vrátane bežného transferu v sume 92 443 700,09 Sk a nákladmi v sume 92 120 681,25 Sk predstavuje zisk v sume + 323 018,84 Sk.

V rovnakom období minulého roka t. j. k 31.12..2007 bol vykázaný kladný hospodársky výsledok v sume + 65 176,67 Sk.

Vykázanie kladného hospodárskeho výsledku v roku 2008 je ovplyvnené najmä zúčtovaním časti finančných prostriedkov poskytnutých od japonského partnera na realizáciu inscenácie „Pod rozkvitnutými Sakurami“ v sume 1 309 tis. Sk.

Znovu treba poznamenať, že vzhľadom na zmenu metodiky účtovania, nie je možné porovnávať hospodársky výsledok vykazovaný podľa starej metodiky účtovania a podľa novej metodiky účtovania. Výrazný rozdiel je najmä v zmene účtovania bežného transferu, ktorý sa účtuje do výnosov len v časovej súvislosti s výdavkami, nie ako v roku 2007 pri prijatí bežného transferu, ďalej sú to zmeny v účtovaní odpisov a tiež tvorba rezerv a opravných položiek. Preto má hospodársky výsledok úplne inú vypovedaciu schopnosť o hospodárení organizácie ako v roku 2007.

Ukazovateľ	Skutočnosť k 31.12.2008			Skutočnosť k 31.12.2007		
	hl.činnosť	pod.čin.	spolu	hl.činnosť	pod.čin.	spolu
1.Náklady spolu	92 120 681,25	0,00	92 120 681,25	79 237 551,96	9 789,84	79 247 341,80
2.Výnosy bez výn. z BT a KT	8 470 957,17	0,00	8 470 957,17	6 088 387,63	9 789,84	6 098 177,47
3.Výnosy z BT zo ŠR	83 806 499,92		83 806 499,92	73 214 341,00	0	73 214 341,00
4.Výnosy z KT zo ŠR	166 243,00					
5.Výnosy spolu	92 443 700,09	0,00	92 443 700,09	79 302 728,63	9 789,84	79 312 518,47
6.Hosp. výsledok (5-1)	323 018,84	0,00	323 018,84	65 176,67	0,00	65 176,67
7.% sebestačnosti	9,20		9,20	7,68		7,70

Celkové náklady ŠO na hlavnú činnosť k 31. 12. 2008 predstavujú **92 120 681,25 Sk**, čo je 99,29 % z upraveného ročného rozpočtu nákladov, čo je v súlade s rozpočtom. (Bližšie v časti hodnotenie nákladov).

Skutočné vlastné tržby a výnosy /bez výnosov z bežného a kapitálového transferu/ k 31.12.2008 dosiahli sumu 8 470 957,17 Sk, čo predstavuje 169,42 % z ročných plánovaných vlastných tržieb a výnosov. (Bližšie v časti hodnotenie dosiahnutých vlastných výnosov).

Ako vidieť z predchádzajúceho prehľadu v období roka 2008 došlo k zvýšeniu % sebestačnosti na 9,20 % a to z dôvodu vyšších tržieb oproti roku 2007 dosiahnutých najmä zúčtovaním časti finančných prostriedkov poskytnutých od japonského partnera na realizáciu inscenácie „Pod rozkvitnutými Sakurami“ v sume 1 309 tis. Sk.

Podnikateľskú činnosť Štátna opera v roku 2008 nevykonávala.

5.5. Zdôvodnenie nákupu DINM a DIHM

Prostriedky bývalého fondu reprodukcie boli v roku 2008 použité na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku vrátane jeho technického zhodnotenia nasledovne :

	suma Sk z býv. FR	z vlastných zdrojov (zdroj 45)
- zvýš.vstup.ceny PXC server	38 852,76	
- 4 ks PC	124 802,70	
- chladič Antari – dymostroj	110 000,-	
- socha Rodina do inscenácie	74 800,-	
- guľa-nafukovadlo Sakura	2 930,21	68 443,79
- hudob.nástroj – marimba	259 990,-	
- scanner, svietidlo	159 996,-	
- taška na nootbook	1 890,-	
- hobj Buffet Crampon + púzdro	258 840,-	
- súpr.na spätný odposluch	36 200,-	
- 2 ks picola Finda	192 502,-	
Spolu :	1 260 803,67	68 443,79
- 3 ks PC + 1 ks notebook – bezodplat. prevod z MK SR	128 696,71	
	hrad .zo ŠR kapital. transfer v Sk (zdroj 1315)	(zdroj 111)
- znalecký posudok na krov. konštr.	4 000,-	
- štrukt.kabeláž v areáli dielní		255 111,-
- Dost. a prest. ŠO –stav.práce Hornex	33 982 698,-	
- Dost. a prest. ŠO – projekt.práce	1 023 565,90	
- Dost. a prest. ŠO – inžinier.činnosť	389 010,80	
- Dost. a prest. ŠO – požiar.asistencia	93 240,-	
- Dost. a prest. ŠO – plán bezp. na stavbe	24 400,-	
- Dost. a prest. ŠO – ostatné	753,50	
Spolu :	35 517 668,20	255 111,-

Z uvedeného prehľadu vidieť, že prostriedky bývalého fondu reprodukcie boli použité najmä na :

- 1) nákup počítačov s príslušenstvom a ich technické zhodnotenie, vzhľadom na ich dobu životnosti
- 2) nákup hudobných nástrojov, výmenou za opotrebované a doplnenie novým, ktoré sme doteraz nevlastnili (marimba)
- 3) nákup dymostroja – režisérom požadované vybavenie inscenácie
- 4) nákup sochy Rodina do inscenácie
- 5) nákup súpravy na spätný odposluch – kvalitnejšie výkony v inscenáciách

6) nákup efektového svietidla – požiadavka režiséra

Bezodplatným prevodom z MK SR sme získali 3 ks PC a 1 kus notebook v celkovej hodnote 128 696,71 Sk

Kapitálový transfer a jeho použitie

Štátna opera mala v roku 2008 schválené kapitálové výdavky na nasledovné investičné akcie :

- Dostavba a prestavba budovy ŠO	189 933 000,- Sk
- Vybudovanie štruktúr. kabeláže v budove ŠO	182 089,- Sk
- Vybudovanie štruktúr. kabeláže v areáli dielni	255 111,- Sk
- Modern.výpočet techn .- digit hudobného archívu	440 000,- Sk
- Obstaranie hudobných nástrojov	1 000 000,- Sk
- Obstaranie osobného automobilu typu sedan	500 000,- Sk

S p o l u : 192 310 200,- Sk

Kapitálové výdavky zo štátneho rozpočtu presunuté z roku 2005 (zdroj 1315) do fondu reprodukcie určené na rekonštrukciu a modernizáciu objektu Štátnej opery v Banskej Bystrici, boli v roku 2008 čerpané vo výške 35 517 668,20 Sk. Stavebné práce boli zamerané hlavne na odstránenie havarijného stavu krovnej konštrukcie a strešnej krytiny a na rekonštrukciu orchestrálnej jamy – rizikového pracoviska orchestrálnych hráčov.

Ďalej bola z kapitálových výdavkov vybudovaná štruktúrovaná kabeláž v areáli dielni Jegorovova 20, Banská Bystrica vo výške 255 111,- Sk.

Ostatné investičné akcie sú rozpracované tak, že ich plnenie sa prejaví hlavne v prvom a druhom štvrtroku roku 2009. Kapitálové výdavky určené na Dostavbu a prestavbu budovy ŠO v sume 189 933 000,- Sk budú čerpané v zmysle zmlúv v termíne do 1. 2. 2010.

6. Personálne otázky

Počet zamestnancov Štátnej opery je určený záväzným limitom Ministerstva kultúry SR. V roku 2008 bol limit zamestnancov určený listom MK-543/2008-102/1294 v počte 209 a upravený listom MK-543/2008-102/14765 v počte 216,5. Priemerný prepočítaný počet k 31.12.2008 bol 199,6 zamestnancov.

Organizačná štruktúra Štátnej opery je usporiadaná tak, aby bola zabezpečená vysoká umelecká hodnota a proporcionálne vyrovnaný vývoj operných, spevoherných, hudobných a baletných aktivít.

Organizačná štruktúra Štátnej opery má tri základné úseky :

Úsek riaditeľa – zabezpečuje poskytovanie informácií v zmysle platných predpisov, vnútropodnikovú kontrolnú činnosť, personálnu prácu, bezpečnosť práce, požiarnu ochranu právne služby, informatiku.

Úsek umelecký – zabezpečuje práce spojené s výrobou a predvádzaním operných, tanečných, baletných, operetných, muzikálových a koncertných diel.

Úsek ekonomicko – technický – zabezpečuje riadenie ekonomiky, účtovníctvo, práce a mzdy ŠO podľa platných smerníc, zákonov a noriem. Okrem toho zabezpečuje správu majetku štátu, hospodársku správu, investičnú činnosť a koordináciu dopravy ŠO.

V rámci rozvoja ľudských zdrojov ŠO umožňuje zamestnancom účasť na vzdelávaní, či už formou seminárov, školení v oblasti rôznych ekonomických a právnych predpisov ako aj štúdium na vysokých školách.

7. Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavné ciele sú stanovené v súlade so zriaďovacou listinou a poslaním Štátnej opery ako kultúrnej ustanovizne, s cieľom poskytovať kultúrne vyžitie pre divákov, kultúrno-výchovnú činnosť a reprezentovať slovenskú kultúru v zahraničí. Konkrétne výsledky sa nachádzajú v bode 4.4. V hlavných cieľoch a ich plnení sme sa orientovali najmä na :

- udržanie kvality premiér a reprízovaných predstavení
- dodržanie finančnej disciplíny a nevytvorenie finančnej straty
aj keď rozpočet Štátnej opery bol pomerne poddimenzovaný, podarilo sa nám rok 2008 skončiť s kladným hospodárskym výsledkom;
- kultúrno-výchovnú činnosť
aj naďalej prebieha úzka spolupráca medzi umeleckým školstvom a Štátnou operou a predstavenia pre školy sú bežnou súčasťou dramaturgie;
- zahraničné aktivity
spolupráca s japonskými partnermi sa stala už neoddeliteľnou súčasťou činnosti Štátnej opery. I naďalej sa vzťahy rozvíjajú, čo dokazujú aj pozvania na ďalšie účinkovanie v Japonsku. V roku 2008 sme zrealizovali umelecké zájazdy: dve koncertné turné sólistov ŠO v Japonsku, dva koncerty orchestra ŠO v Rakúsku/Ternitz, komorný koncert sólistov ŠO v Rakúsku/Viedeň, s Verdiho operou Trubadúr sme navštívili Českú republiku/Janáčkovy Hukvaldy a tanečná zložka ŠO sa predstavila na 1. ročníku Medzinárodného festivalu scénického umenia „Viața e frumoasă (Život je krásny) v Rumunsku/Bukurešť;
- organizovanie festivalov
každoročne organizujeme dva festivaly, opernú časť Zámockých hier zvolenských (ZHZ) a festival Banskobystrické hudobné dni. Oba festivaly potvrdili svoju umelecko-spoločenskú opodstatnenosť. ZHZ, ako jediný slovenského operný festival, zaznamenal kvalitatívne zlepšenie, ktoré sa prejavilo vo zvýšenej návštevnosti a v záujme odbornej kritiky.

Nové ciele

V nadväznosti na plnené úlohy v roku 2008 je potrebné aj naďalej sa sústrediť na zabezpečovanie návštevnosti predstavení hlavne dobrou dramaturgiou a kvalitnou propagáciou v rámci finančných možností organizácie.

V oblasti zahraničných stykov rozvíjať a získať novú spoluprácu so zahraničnými partnermi so zreteľom na prezentáciu slovenského umenia v zahraničí.

Vytvoriť ďalší priestor pre spoluprácu s mládežou a umeleckým školstvom.

Získať mimorozpočtové finančné prostriedky na zlepšenie činnosti organizácie.

Zabezpečiť rekonštrukciu a dostavbu budovy ŠO.

V súlade so súhrnom hlavných úloh a činností bude Štátna opera v roku 2009 zabezpečovať:

1. Rozvoj novej produkcie – realizácia baletného dvojtitulu: I. Stravinskij: Petruška, Vták Ohnivák a realizácia premiéry koncertu k 20. výročiu boja za slobodu a demokraciu;
2. Šírenie vlastnej produkcie – realizácia minimálne 108 predstavení hudobno-dramatických, tanečných a koncertných diel na vlastnej, domácej zájazdovej a zahraničnej zájazdovej scéne, z toho cca 30 predstavení pre deti a mládež;
3. Realizáciu schválených prioritných projektov – rozvoj novej produkcie vrátane jej materiálno-technického zabezpečenia;
4. Realizáciu jesenného hudobného festivalu BANSKOBYSTRICKÉ HUDOBNÉ DNI;
5. Realizáciu rekonštrukcie budovy Štátnej opery;
6. Prípravu a realizáciu opernej časti XXXVI. ročníka medzinárodného letného divadelného a operného festivalu Zámocké hry zvolenské;
7. Sprístupňovanie kultúry a podporu návštevnosti s cieľom ich kultúrno-spoločenského vyžitia;
8. Sprístupňovanie kultúry a podpora návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov;
9. Prezentácia umeleckej produkcie v zahraničí;
10. Propagácia činnosti – vydávanie propagačných materiálov;
11. Realizácia ďalších významných kultúrnych aktivít a kultúrno-výchovnej činnosti;
12. Zabezpečenie prevádzky internetovej stránky;
13. Sledovanie monitoringu návštevnosti.

8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v roku 2008

Pri hodnotení a analýze vývoja Štátnej opery je potrebné brať do úvahy aj niektoré zásadné skutočnosti, ktoré ovplyvňovali jej činnosť v uplynulom roku. Pre Štátnu operu a jej činnosť bol rok 2008, rokom začiatku rekonštrukcie jej sídla. Konkrétne stavebné práce limitujúce činnosť sa začali v mesiaci august a zásadne obmedzili prevádzku divadla najmä v mesiacoch september a október, kedy prebiehala rekonštrukcia orchestrišťa.

Napriek týmto skutočnostiam, ktoré priamo alebo nepriamo zasiahli do našej činnosti, sa nám podarilo ukončiť rok 2008 bez finančnej straty - s kladným hospodárskym výsledkom. Aké zdroje a v akej štruktúre sme využívali je podrobne uvedené v bode 5.5.

Splnili sme plánovaný počet predstavení v zmysle kontraktu a zvýšili sme tržby oproti roku 2007. Podrobnejšie informácie sa nachádzajú v tabuľke na str. 15

V zahraničnej činnosti sa nám podarilo zrealizovať dve koncertné turné po Japonsku, pokračovali sme v spolupráci s rakúskym spolkom Amici del Belcanto v rakúskom mestečku Ternitz, uviedli sme predstavenie Verdiho opery Trubadúr na medzinárodnom hudobnom festivale Janáčkovy Hukvaldy v Česku a baletný súbor reprezentoval na medzinárodnom festivale

Viața e frumoasă (Život je krásny) v budove Národnej operety Iona Daciana v Bukurešti (Rumunsko).

Zrealizovali sme oba festivaly Zámocké hry zvolenské a Banskobystrické hudobné dni.

Nepodarilo sa nám vyriešiť pre nedostatok financií: celkovú situáciu v oblasti dopravy, fluktuáciu zamestnancov z dôvodu nízkeho finančného ohodnotenia a personálne doplnenie chýbajúcich umeleckých zamestnancov.

Napriek hore uvedeným problémom veríme, že i v budúcnosti budeme môcť vykonávať našu činnosť k spokojnosti našich divákov.

9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie

Hlavní užívatelia výstupov Štátnej opery sú samotní diváci, školy, odborná kritika, zahraniční partneri a iné organizácie.

- diváci na bežných predstaveniach
sú hlavným užívateľom výstupov organizácie a tvoria najväčšiu časť odberateľov
- školy
využívajú naše výstupy na kultúrno-výchovnú činnosť študentov v rámci organizovaných predstavení
- odborná kritika
hodnotí našu činnosť po umeleckej stránke
- zahraniční partneri
spoločne uzavreté kontrakty pre spoluprácu v zahraničí
- iné organizácie
prenájom priestorov a služieb: počet celkom 9

V roku 2008 boli zrealizované nasledovné krátkodobé prenájmy priestorov :

Január	ŠURINA Jaroslav, Brezno (Bohéma-klub)
Február	Agentúra RND Bratislava
Marec	GLOBE PRODUKCTION Bratislava
Jún	ZUŠ J.Cikkera B.Bystrica
September	Hotel Národný dom B.Bystrica (Bohéma-klub)
November	Športové gymnázium B.Bystrica
December	Hotel Národný dom B.Bystrica (Bohéma-klub) 2x DUKLA B.Bystrica

V Banskej Bystrici 10. februára 2009

Mgr. Rudolf Hromada
riaditeľ Štátnej opery

Záverečné hodnotenie plnenia úloh vplývajúcich z Kontraktu na rok 2008 k 31.12. 2008 - hodnotenie čerpania finančných prostriedkov
 Názov činnosti : Šírenie vlastnej produkcie hudobno-dramatických, koncertných a tanečných diel, realizácia premiéry opery " Vladimír Godár:
 "Pod rozkvitnutými sakurami", realizácia jesenného hudobného festivalu BANSKOBYSSTRICKÉ HUDOBNE DNI a host'ovanie Štátnej opery
 v Japonsku

Číslo: Príloha č. 1, príloha č. 2

Výdavky na činnosť v členení podľa rozpočtovej klasifikácie:	VÝDAVKY		FINANČNÉ KRYTIE					
	Celkom		Z dotácie zo ŠR		Z tržieb a výnosov		Z iných zdrojov	
	*	**	*	**	*	**	*	**
a	1	2	3	4	5	6	7	8
610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV spolu:	40 866 000,00	43 918 200,00	38 266 000,00	42 966 000,00	2 600 000,00	952 200,00		
v tom: 611 tarifný plat	31 742 000,00	33 127 766,00	31 742 000,00	33 127 766,00	0,00			
612 príplatky	5 705 000,00	5 450 171,00	5 605 000,00	5 450 171,00	100 000,00			
613 náhr. za prac. pohotovosť	0,00	2 803,00	0,00	2 803,00	0,00			
614 odmeny	3 419 000,00	5 337 460,00	919 000,00	4 385 260,00	2 500 000,00	952 200,00		
620 - Poistné a príspevok do poisťovní spolu:	15 092 000,00	14 656 017,00	14 132 000,00	14 655 157,00	960 000,00	860,00		
v tom:								
630 - Tovary a služby spolu:	25 445 000,00	20 301 642,60	24 005 000,00	17 927 261,00	1 440 000,00	2 374 381,60		
v tom:								
640 - Bežné transfery spolu:	800 000,00	156 232,00	800 000,00	156 232,00	0,00			
600 - Bežné výdavky spolu	82 203 000,00	79 032 091,60	77 203 000,00	75 704 650,00	5 000 000,00	3 327 441,60		
710 - Obstarávanie kapitálových aktív spolu:	189 933 000,00	0,00	189 933 000,00	0,00	0,00	0,00		
v tom: 700 - Kapitálové výdavky spolu	189 933 000,00	0,00	189 933 000,00	0,00	0,00	0,00		
600 + 700 SPOLU	272 136 000,00	79 032 091,60	267 136 000,00	75 704 650,00	5 000 000,00	3 327 441,60		

Poznámka: * - údaj, ktorý je v zhode s údajom uvedeným v Kontrakte na rok 2008

** - skutočnosť čerpania za rok 2008 na 2 desatinné miesta

*** bežný transfer v programe 08S0101 na r. 2008 bol v priebehu roku upravený rozpočtovými opatreniami na celkovú sumu 75 704 650,00 Sk

Dátum : 09.02.2009

Vypracoval: Ing. Viera Lacková

Meno a podpis zodpovedného vedúceho: Mgr. Rudolf Hromada, riaditeľ ŠO

Číslo telefónu: 048/4141402

